

Naslov — Address:
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Randolph 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Vse, kar je zdravo in pošte-
no, pa slovenske ali slovan-
ske krvi v tej deželi, je do-
brodošlo pod zastavo J. S. K.
Jednote.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1879. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917. Authorized March 15th, 1925.

NO. 51 — STEV. 51

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, DECEMBER 19TH 1928 — SREDA, 19. DECEMBRA 1928

VOL. IV — LETNIK IV.

DROBNE VESTI IZ CLEVELANDA

Občni zbor Slovenske Narodne Citalnice, ki ima svoje prostore v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., se vrši v četrtek 20. decembra. Začetek točno ob osmi uri zvečer. Citalničarji so vabljeni, da se običnega zbora v obilnem številu udeležijo.

Pretečeni petek 14. decembra se je vršil redni občni zbor Slovenskega Sokola v Clevelandu. Upravni odbor za leto 1929 je bil izvoljen stari, namreč: Joseph Zele, starosta; Ignac Kos, podstarosta; Janko N. Rogelj, tajnik; Frank Šober, blagajnik. Načelnikom te-lovadcev je bil ponovno izvoljen brat John Marinšek.

Na večer 13. decembra je dramsko društvo Triglav, v zvezi s St. Clair Merchants Improvement Association in Community Welfare Club, priredilo zanimivo "vaudeville" predstavo, katere čisti dobiček se porabi za božična darila revnim slovenskim družinam v Clevelandu. Predstava je bila sijajno obiskana in je posetnike v splošnem prav zadovoljila. Ne more se trditi, da so bile vse točke prvovrstne, toda, kot celota je predstava ugajala. Med najboljšje točke gotovo lahko štejemo: petje gospe Pavle Lovsetove, operne pevke iz Lubljane, petje domačih pevcev Josephine Lausche in Mary Udovich in čarovnije mojstra J. J. Grdine. Sploh pa gre pri- znanje vsem, ki so se v eni ali drugi kapaciteti na odru žrtvovali za plemenito stvar, in seveda tudi občinstvu, ki je pri-reditvev v tako častnem številu posejilo in s tem pripomoglo do lepega finančnega uspeha.

Slovenska mladinska šola Slovenskega Narodnega Doma priredi v ponedeljek 24. decembra zvečer zanimivo božičnico v avditoriju Slovenskega Narodnega Doma. Začetek ob sedmi uri zvečer. Vprizorjena bo lepa mladinska igra, nakar nastopi Miklavž, ki bo obdaroval otroke. Tudi naraščaj Sloven-skega Sokola bo pri tej priliki obdarovan.

DANAŠNJA IZDAJA NOVE DOBE

Čitatelji bodo našli v današnji številki poleg običajnega gradiva tudi nekaj "priboljška", ker se za božične praznike spodobi priboljšek tudi v duševni hrani. Ta priboljšek so v glavnem omo-vočili listu naklonjeni sotrudni-ki.

Lep članek "Ivanu Cankarju v spomin" je napisal za Novo Dobo naš slovensko-ameriški pesnik in skladatelj Mr. Ivan Zorman, znan po svojih pesmih in pesniških prevodih mnogim ameriškim Slovincem.

Ljubko mladinsko bajko "Prebrisan Jurček" je napisala go-epa Pavla Lovsetova, operna in koncertna pevka iz Lubljane, ki se začasno mudi v Ameriki.

"Tri božične storije" je napi-sal za Novo Dobo Mr. V. J. V., katerega originalne črtice in prevodi so bili v tem listu že večkrat priobčevani.

"Pred petnajstimi leti", se imenuje zanimiva črtica, katero je iz lastnih doživljanj napisal sobrat Janko N. Rogelj. On je čitateljem Nove Dobe že znan po številnih spisih, delegatom letošnje konvencije JSKJ pa se

TEDENSKI PREGLED

UNIJSKI DELAVCI, zapo-sleni v tovarni David Adler & Sons Clothing Co. v Milwau-kee, Wis., ki so bili izprti 2. aprila, dasi je pogodba s tovar-
no potekla šele s 1. majem t. l., so dobili na okrognem sodišču zadoščenje z odločbo, da mo-
rajo lastniki tovarne izplačati svoto \$75.000 v zamujenih pla-
čah. Sodišče stoji na stališču, da je bila pogodba enako vel-
javna za tovarno in unijo, in da bi jo morali obe stranki ena-
ko vpoštevati.

V ZVEZNEM SENATU je bila sprejeta predloga za zgradbo takozvanega Boulder jez na reki Colorado. Proti tej predlogi so vodili hud boj zastopniki električnega trusta. Sprejeta predloga se precej loči od predloge sprejete že prej v nižji zbornici, torej bo poseben odsek, sestojč iz čla-
nov obeh zbornic, skušal priti do gotovega kompromisa, kate-
rega bosta morali potem obe zbornici potrditi, predno se predloga predloži predsedniku v podpis.

BOJNO RAZPOLOŽENJE v južnoameriški republik Bolivi-
ji se še ni poleglo, in predse-
nik Hernando Siles je odgovo-
ril na nota Lige narodov, da za-
enkrat ni mogoča mirna porav-
nava med republikama Bolivia
in Paraguay. Panameriška
konferenca, ki zboruje v Wash-
ingtonu, je ponudila za rešitev
spora med Paraguayem in Bol-
ivijo svoje posredovanje. Zadnja poročila javljajo, da je
vojaštvo Bolivije zavzelo nekaj
paraguayskih obmejnih fortov
in da je republika Paraguay
odredila mobilizacijo.

V WASHINGTONU se je
sešla International Civil Aero-
nautics konferenca, katere so
se udeležili zastopniki 50 na-
rodov. Konferenca se bavi z
ukrepi večje varnosti zračnega
prometa. Zborovalce je po-
zdravil tudi predsednik Cool-
idge, ki je povdarjal, kolike
važnosti je zračni promet za
Zedinjene države.

Kot častni gost na konferen-
ci je Orville Wright, eden
izmed obeh bratov, katerima se
je posrečil prvi polet z aero-
planom. To je bilo 17. decem-
bra 1903. Konferenca se je
udeležil tudi Charles Lind-
bergh, kateremu je bila izroč-
ena Harmon kolajna mednarod-
ne lige aviatorjev za največji
čin avijatike v letu 1927. Lind-
bergha je pri tej priliki spre-
mil na oder prvi uspešni letalec
Orville Wright.

ANGLEŠKI KRALJ Jurij je
še vedno nevarno bolan in nje-
govno okrevanje je dvomljivo.
Prestolonaslednik, princ wale-
ški, se je z največjo možno na-
glico vrnil v London iz Južne
Afrike, kjer se je mudil na lo-
vu. Tudi mlajša dva kraljeva
sinova hitita domov.

INFLUENCA se polagoma
širi od zapada preko srednjega
zapada in vzhoda. V mnogih
krajih so oblasti zaprle šole.
Epidemija je bolj lahkega zna-
čaja kot je bila pred leti in
zahteva le primeroma malo
smrtnih žrtev, bolnikov pa je
mnogo.

posebej kot konvenčni zapisni-
kar.

Po eno krajšo črtico vsaki sta
poslala sobrata Frank Troha iz
Barbertona in Joseph Rudolf iz
Omaha.

BOLIVIA IN PARAGUAY

Baš ob času ko zveni v ozrač-
ju božično geslo "mir ljudem
na zemlji," sta se prav nekr-
ščansko sporekli južnoameriški
republiki Bolivia in Paraguay.
Spor je tako resen, da so diplo-
matski zastopniki obeh republik
pobrali svoje kovčke in odšli
hladit svojo jezo v domovinske
wigwame. To ne bo tako eno-
stavno, ker tam doli onstran
ekvatorja imajo zdaj višek po-
letja, oziroma tak letni čas,
kot je pri nas o Kresu. Mogo-
če je to vzrok, da nimajo tiste-
ga božičnega razpoloženja, ko
ga nam o Božiču pričara go-
rak zapeček.

Bolivia je velika dežela, saj
meri nad pol milijona kva-
dratnih milj, torej približno to-
liko, kot ena šestina Zedinje-
nih držav. Je pa še zelo redko
naseljena, ker prebivalstvo re-
publike se ceni komaj na tri
milijone oseb. Od teh je 50%
Indijancev, 25% mešancev, to-
rej odpade na kavkaško pleme
le 25% prebivalstva. Dežela je
po večini visoka planota, zelo
pripravna za poljedelstvo in ži-
vinorejo; ima pa tudi mnogo
dobre rude.

Na vzhodu meji Bolivia na
republiko Paraguay, ki meri le
okoli 200 tisoč kvadratnih milj.
Prebivalstva šteje približno en
milijon. Tudi Paraguay je v
splošnem dežela poljedelstva in
žvinoreje. Glavni izvoz deže-
le tvori živina, koze, les in to-
bak.

Zanimivo je, da nima niti Bol-
ivia, niti Paraguay dostopa do
morja, torej nobenega morsk-
ga obrežja in pristanišča in ni-
kake mornarice. Vse druge de-
žele ameriškega kontinenta
imajo dostop do morja.

Vzrok sedanega spora med
obema republikama je obširno,
po večini še neraziskano ozem-
lje, imenovano El Gran Chaco,
ki leži med njima. To ozemlje
je pravzaprav "no man's land,"
dasi ga namišljena meja deli
nekako čez polovico. Obe drž-
vi vzdržujeta po nekaj straž na
eni ali drugi strani namišljene
meje, med temi stražami je pri-
šlo do bojev, in padlo je nekaj
vojakov na obeh straneh. To
je bil povod za pretrganje di-
plomatskih zvez med obema re-
publikama in za vojno razpolo-
ženje.

K sreči pa ni dosti možnosti,
da bi prišlo do prave vojne, in
temu je vzrok baš sporno
ozemlje El Gran Chaco. To
ozemlje je petkrat tako veliko
kot naša država Ohio. Velike
armade, četudi bi jih republik
meli, bi se sploh ne mogle do-
seči. El Gran Chaco je po ve-
ščini ogromna suha planota, ki
ni pripravna za poljedelstvo, in
niti ni dosti prida za živinore-
jo. Cest in potov ni in o želez-
nici ni govora. Tuintam živo-
tari kako pleme siromašnih in
bojevitih Indijancev. Če bi ar-
mada ene republike hotela na-
pasti drugo, morala bi najprej
prekoračiti ogromno suho pu-
stinjo, kjer so vsi pogoji, da bi
napadalno armado uničil glad,
teža ali pa sovražni indijanski
rodovi, predno bi zagledala pr-
vega oficijelnega sovražnika.
Stalne armade ima Paraguay
približno en tisoč, Bolivija pa
sedem tisoč mož. Več ali manj
zanesljive neorganizirane rezerve
ima Paraguay sto tisoč, Bol-
ivija pa 230 tisoč. Ker je za
vojno treba denarja, denarja in
še enkrat denarja, tega pa obe
republikama manjka, Stric
Sam se bo pa tudi stokrat pre-
misli, predno ga bo posodil, je
verjetno, da bo ostal "mir lju-

ZDRAVNIŠKI NASVETI

"Munšajna" — "Influenca" —
"Pljučnica" — "Smrt."

Kombinacija štirih gori nave-
denih stvari daje največ dela
pogrebnikom. Da ta kombinacija
(zveza) v pretežnih slučajih v
resnici pospešuje smrt, o tem ni
treba dvomiti. Ako tega ne ve-
ruješ, le preštudiraj zgodovino
življenja prihodnje žrtve.

Nedavno smo govorili, kako
takozvani munšajni, pospešuje
oslabelost v človeškem telesu,
vsled česar se pacient ne more
brani napadom bolezn. Ako
torej kak prijatelj "munšajna"
zboli vsled influence, je zanj
manj prilike do okrevanja, ka-
kor pa za onega, ki ne živi
strupenega žganja. Morda slu-
čajno tak bolnik začasno okre-
va, ali se iznebi influence, ni pa
še s tem na varnem, kajti po
prestani influence se lahko sle-
di jetika; vse to je odvisno od
vaše telesne odpornosti. Jetika
se lahko pojavi že čez nekaj me-
secev ali šele čez eno leto.

Pred vsem vam svetujem, da
ne pijete več "munšajna". Vži-
vanje te strupene pijače ni sa-
mo v nasprotju z navodilom
zmernega življenja, ampak je
tudi v nasprotju s postavami
naše dežele. Vsak vesten držav-
ljan bi moral deželne postav-
e polnjevati.

Če se vsa loti influence, bodi-
te zelo pozorni in ne pustite te
bolezni v nemar. Ne odlašajte,
da ne bo prepozno. Zdravniška
pomoč danes vam ne bo samo
življenja rešila, ampak vas bo
tudi obvarovala pred velikimi
denarnimi stroški. Ali ni to veli-
ke vrednosti?

Nikdar ne bodi v bolezn ne-
premišljen in ne prenegel. Če te
vrže bolezen v posteljo, zdrži to-
liko časa, da popolnoma okrevaš.
Ne izgovarjaj se: "Se en dan ali
pa še en teden, to je vseeno." Razli-
ko in posledico boš pa go-
tovo sam skušal ali pa tvoja dru-
žina.

Čudno, da za razne druge ne-
potrebne stvari večkrat potroši-
mo mnogo denarja, med tem, ko
se ne zmenimo dosti za lastno
zdravje v slučaju bolezn. Vsak
slučaj influence postane lahko
pogubonosn, ker se večkrat in-
fluenca razvije v pljučnico, kas-
neje pa v jetiko; ti bolezn pa ni-
ta nobena šala. Ako si že enkrat
bolehal za influenco, skrbni zato,
da se iste decela iznebiš. Če si
za časa te bolezn kraval iz no-
sa, pljuval kri, če te še boli v pr-
sah ali če te vročica napada pro-
ti večeru, tedaj gotovo pokliči
kakega izkušenega zdravnika;
ravnaj se natanko po njegovem
navodilu. Ne jemlji zdravil, ka-
tere ti domači, nevedni sorodni-
ki priporočajo; s tem si bolesto-
stanje le poslabšaš. Kako te naj-
potem zdravnik zopet ozdravi?
Žal, da dosti ljudstva od zdrav-
nikov čudežev pričakujejo. To je
nemogoče.

Jetika in prvem štadiju je še
ozdravljiva bolezen, neozdrav-
ljiva je pa če jo zanemarite in
če se ne ravnate po zdravniških
navodilih. Najboljši prostor za
jetičnega človeka je bolnišnica;
vse bolnišnice pa takih pacien-
tov ne jemljejo v oskrbo, ampak
le gotove in posebne; to pa rav-
najo vsled tega, da bi se drugi
bolniki od njih jetike ne nalezili.

Dr. Jos. V. Grahek.

dem na zemlji," četudi si re-
publiki napovesta vojno na pa-
pirju.

OREHI IN LEŠNIKI

O Božiču vidimo skoro v vsa-
ki hiši na mizi posodo orehov
in lešnikov. Orehi so različnih
vrst, pomešani navadno še z
mandeljni. Tudi otroci dobiva-
jo med darovi, katere prinaša
Santa Claus, orehe, lešnike in
podobno sadje.

Na Slovenskem tudi spadajo
med dobrote božičnega večera
orehi, lešniki in posušeno sadje.

V tej deželi imenujejo orehe,
kot smo jih poznali v starem
kraju, angleške orehe (english
walnuts), to menda iz vzroka,
da jih ne zamenjujejo z drugi-
mi orehi, ki imajo domovinsko
pravo v tej deželi. Pravi ore-
hi so bili vsekakor prinešeni iz
Evrope. Po državah vzhoda in
srednjega zapada ne vidimo do-
sti pravih orehov, pač pa jih
goje na pacifičnem obrežju, po-
sebnost v Kaliforniji. Južna Ka-
lifornija producira velike mno-
žine najfinjših orehov, z ve-
likimi jedrci in tanko lupino.
Precej orehov se tudi impor-
tirajo iz Evrope, posebno iz Špa-
nije in Italije, toda ti se v
splošnem ne morejo meriti z
ameriški.

Lešnike menda tudi pozna
vsak Slovenec. Skoro vsak iz-
med nas, ki smo se priselili iz
Evrope, je v svojih otroških
letih stikal za lešniki. Leska le
malokdaj raste kot drevo, am-
pak večinoma kot grmovje.
Ameriški lešniki se le malo raz-
likujejo od evropskih, in ra-
stejo v mnogih državah vzhoda,
srednjega zapada in severa.

Amerika ima več vrst ore-
hov, ki rasto divji, ali pa so po-
sajeni ob cestah in poslopih
za senco in okras. Posebno
znan je "pecan," ki je menda
doma v osrednjih državah na-
šega juga. Najbolj pa se zdi
da uspeva v državi Texas, kjer
se razvije v ogromna drevesa.
Sadeži "pecana," oziroma ore-
hi, so podolgasti, z gladko in
tanko lupino in sladkim, duhte-
čim jedrcem. Poznan je tudi
črni oreh (black walnut), ki
raste skoro po vseh državah
naše Unije. Jedra tega oreha
so zelo oljnat in nekoliko
grenkljastega okusa. Mnogo-
kje raste tudi "butternut," ka-
tere sadje je tudi užitno. V
vrsto orehov spada dalje "hick-
ory," katerega je najti skoro
povsod, kjer uspeva listno
drevje. Hickory je več vrst,
toda vsa rodijo sladke užitne
orehe. Po navadi imajo ti ore-
hi izredno trdo in debelo lupino,
in vsled tega le bolj malo jedra.
Les hickory dreves je po-
navadi zelo trd in cenjen za
različne lesne izdelke.

Vsi omenjeni orehi, razen
"angleškega" so divji in spada-
jo med ameriška gozdna dreve-
sa. Sadej vseh je užitno in se
navadno lahko proda. Najbolj
cenjen pa je "pecan," in nje-
gov sad prinaša navadno naj-
boljše ceno.

Različne vrste orehov so
prišle nekako do veljave v tej
deželi šele v zadnjem desetlet-
ju. V mnogih državah jih sa-
dijo za senco in okras ob ces-
tah, farmerji pa so jih pričeli
saditi ob ograjah in sploh po
prostorih, ki niso za drugo po-
rabo. Oreh je zadovoljen sko-
ro z vsako zemljo in ni podvr-
žen različnim rastlinskim škod-
ljivcem. Pri tem ne rabi skoro
nikake oskrbe.

Mandelji, ki so priljubljena
primes božičnim orehom, ne
spadajo v njihovo vrsto, am-
pak so v bližnjem sorodstvu z
breskovo in marelico. Cvetje in
listje mandeljev je podobno
(Dalje na 4. strani).

GLASOVI Z RODNE GRUDE

Kakor javljajo iz Maribora,
se je letos iz mariborske obla-
sti izvozilo doslej nad tisoč va-
gonov sadja, večinoma jabolk.
Največ sadja se je prodalo v
Nemčijo, na Holandsko in na
Švedsko. Povoljnije cene
(štiri do pet dinarjev za kilo-
gram) je doseglo le sortirano
sadje, sicer so se jabolka po-
vprečno prodajala po tri dinar-
je za kilogram.

Dvojni tir na progi Zagreb-
Zidani most. Kakor poročajo
iz Zagreba, se početkom prihod-
njega meseca prične z gradbo
drugačnega tira na doslej enotni
železniški progi Zagreb-Zidani
most. Projektirano je tudi
znatno povečanje zagrebskega
kolodvora za tovarni promet.

Nedavno je na Jesenicah ne-
nadoma preminul g. Jožef Kos,
župnik v poklju na Jesenicah.
Po večerji se je vsedel v naslo-
njač in ko ga je nekoliko kas-
neje hotela kuharica nekaj
vprašati, je s strahom opazila,
da je župnik mrtev. Zadel ga je
srčna kap. Gospod Kos, ki
se je rodil leta 1861 v Šmihelu
na Dolenjskem, je bil tiha in
blaga duša, ki se v politične za-
deve ni vmešaval nikoli.

Bivši vstaš Peter Zgodič v
avdienci. Peter Zgodič, bosen-
ski ustaš iz leta 1875, je bil te
dni sprejet pri kralju v avdi-
jenci. Zaslužni starec se je v
svoji bedi obrnil za pomoč na
zadnje svoje upanje — kralja
Aleksandra. Kralj ga je lju-
beznivo sprejel in mu kot prvo
pomoč nakazal 3.000 dinarjev
ter mu obljubil, da se bo za-
vezel za nujno rešitev gmočnega
vprašanja vseh vstašev iz one
dobe.

Živinozdravniku g. L. Fuxu,
metliškemu domačinu, je po
dolgotrajnem prizadevanju uspe-
lo ustanoviti živinorejski od-
bor za sodni okraj Metliko.
Novi odbor si je nadal nalogo,
da v okraju živinorejo temelji-
to povzdigne s poučnimi preda-
vanji, preskrbitvijo dobrih ple-
menjakov, prirejanjem razstav,
povečanjem produkcije krme
prostovoljnimi in medsebojnimi
zavarovanjem živine proti ne-
zgodam itd.

Dr. Sardoč, dr. Dekleva in
akademik Pahor v Trstu so bi-
li pred dnevi po nedolžnem ob-
sojenju na konfinacijo in prepe-
ljani na Liparske otoke, kjer
bodo morali bivati pet let v pro-
gmanstvu kot žrtve samo zato,
ker so Slovence.

V okolici Siska je industrija-
lec Teslić v globlini 75 metrov
naletel nedavno na gorljivi plin
"metan." V svrhu raziskava-
nja je Teslić pozval iz Nemčije
priznane strokovnjake na tem
področju, ki so ugotovili, da se
pod Siskom nahaja silna mno-
žina plina, oziroma nafte in da
bi bila eksploatacija zelo rent-
abilna. Po njihovih navodilih
je Teslić kopal še naprej na ta-
kozvanem Galdovem, pri čem-
ur se je pokazal senzacijska
reultat. Dočim je bilo tre-
ba prej kopati 200 metrov glo-
boko, je na Galdovem zadost-
ovalo samo 26 metrov, da so pri-
šli do plina, in to še v večji
množini. Tovarnar Teslić kop-
lje še naprej pod vodstvom in-
ženirskega specialista iz Frank-
furta.

VSAK PO SVOJE

Novoizvoljeni predsednik Ze-
dinjenih držav, Herbert C.
Hoover, je že vedel zakaj se
je podal na obisk južnoameri-
ških republik na krovu vojne
ladje. V Centralni in Južni
Ameriki je podobno kot na Bal-
kanu: če ni revolucije, je pa
vojna. Pravkar si republik
Bolivia in Paraguay kažeta je-
zike preko "no man's land." K
sreči sta obe prepirljivi republi-
ki oddaljeni od morja, ter ni-
mata nikake mornarice. Mr.
Hoover je torej na krovu U. S.
vojne ladje Maryland popolno-
ma varen.

V nekem starokrajsem li-
stu sem čital nedavno obširno
poročilo o izvolitvi Hooverja
predsednikom Zedinjenih držav.
List izraža nezadovoljstvo nad
izidom volitev, češ, da je Ho-
over tiste vrste človek, ki se bo
v prvi vrsti brigal za Ameriko,
za druge dežele pa le v toliko,
kolikor bo v interesu Zedinje-
nih držav. V koliko je poročilo
resnično, ni moj namen prei-
skovati; neumljiva pa mi je je-
za dotičnega lista. Ali naj se
predsednik Zedinjenih držav
bolj briga za Albanijo in An-
dorro, kot pa za svojo deželo?
Kaj bi Čehi rekli predsedniku
Masaryku, če bi se bolj brigal
za druge dežele kot za Čehoslo-
vakijo!

Pri oknu veleslavnega ured-
ništva, skozi katero je "kra-
sen" razgled po mračnih stro-
hah in zakajenih dimnikih, je
že od poznojesenskih dni bomo
životaril bolehen koleus. Vse-
lej, kadar sem ga pogledal, sem
se spomnil tiste Župančičeve:
"Za temi okni zamazanimi je
moja Margareta; brez žarkov
razkošnih, brez cveta..." Za
temi okni zamazanimi je živo-
taril moj koleus. Večje so se
mu sušile druga za drugo, živo-
rdeče listje je bledele. Nazad-
nje je ostal samo en šibek vrh,
z desetimi jetično bledimi listi-
ci. Sicer pa ni čudno, saj ga
že od oktobra ni več pobožale
solnce. Zadnje čase je tuintam
videl solnčni sij skozi okno,
petnajst čevljev oddaljen na
strehi tiskarne. To mu je se-
veda toliko pomagalo kot lač-
nemu psu klobase, ki jih gleda
skozi okno.

Pa se je neko mračno popol-
dne pretečenega tedna približal
v uredništvo zajetni Jim Slap-
nik, ki ima svojo cvetličarno na
6113 St. Clair Ave., to je prav
v sosednji hiši. Ko je zagledal
moj koleus, je zmajal z glavo
in me vprašal, kako morem gle-
dati tako rastlinsko jetiko v so-
bi. Odgovoril sem, da bi si
pač želel kaj lepšega, toda do-
larji da so baš v tem predbo-
žičnem času vsi splašeni in
zdivjani. Mož ni dejal nič več,
samo popraskal se je pod klobu-
kom, zasukal se v precejšnem
kolobarju, in odšel. Čez deset
minut se je že v slavnem ured-
ništvu pojavila krasna, rožno-
cveteca begonija, katero je
spremljalo ustno izročilo, da jo
za Božič nadomesti druga, več-
ja in močnejša, če se ta ne bo
mogla nove službe privaditi.
Za Božič, da se bo kar trlo naj-
lepših cvetlic v Jimovi cvetli-
čarni.

Jetični koleus je romal brez
ceremonij v slavni uredniški
koš, za temi okni zamazanimi
pa se mi smeje rožnolična be-
gonija.

V Los Angelesu je nedavno
(Dalje na 4. strani)

MLADINSKI ODDELEK -- JUVENILE DEPARTMENT

CHRISTMAS *by Origin*
a Solar Festival

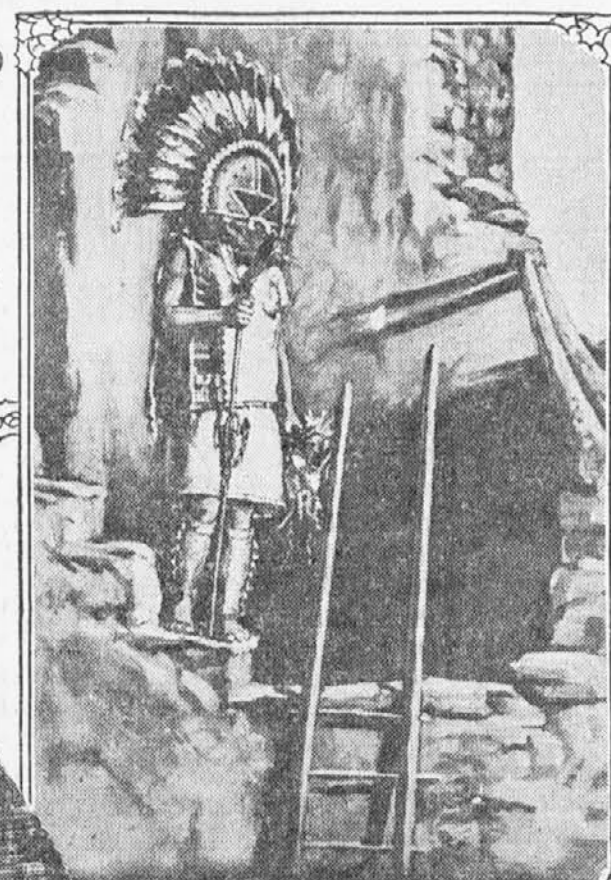
THOR, THE SUN GOD AND WAR GOD OF THE SCANDINAVIANS

A JUDAS TREE - CHRISTMAS TREES IN MEXICO ARE HUNG WITH IMAGES OF JUDAS, WHICH ARE EVENTUALLY BURNED

THE SPHINX IS NOT A WOMAN - IT IS AN IMAGE OF THE EGYPTIAN SUN GOD, RA

THE SUN GOD MAKES HIS ENTRANCE IN THE CHRISTMAS PLAY OF THE HOPI INDIANS

It Just Happens That the Date of the Birth of Jesus Coincides With That of a Celebration, Common To Nearly All Peoples Since Prehistoric Times, in Honor of the Return of the Sun To the North.

Christmas is far older than the Christian religion. It long antedates earliest history. By origin, it is a celebration of the return of the sun to the northern hemisphere. Its old name, Yule, is derived from the Scandinavian, and means Wheel. The wheel was supposed to represent the path of the sun, and the principal Norse divinity, Thor, was the sun god.

Christmas in pre-Christian times was the festival of the solar solstice—the date at which the sun, having reached the end of its journey southward, starts to come back. It was celebrated by the ancient Romans as the Saturnalia, in honor of the sun god, and the early fathers of the church took it over, converting it into a Christian holiday.

All European peoples in their early history were sun-worshippers. The Mayas the Toltecs and the Aztecs regarded the sun as the chief of the gods. So, indeed, did the Indians of North America.

The principal deity of all the Mediterranean region in early times was Baal, the sun god. In Carthage and Egypt, even in Palestine, live infants were sacrificed in the fires of his altars.

Sun Worship In Ancient Rome.

At the time of the beginning of the Christian era the Romans had lost to a great extent their belief in the gods of their fathers. A religion of sun-worship, said to have been brought from Persia, spread rapidly among them, to be replaced some centuries later by

the Christian faith. To satisfy the demands of this cult, The Emperor Constantine (it is said), himself half a heathen, though he had embraced Christianity, shifted the holy day of the week from the seventh day (Saturday) to Sunday. This shift was long a matter of bitter, ecclesiastical controversy, but was eventually accepted.

The ancient Celtic peoples of the British isles—the early Britons, the Welsh, and the Irish—were sunworshippers. Their priests were the Druids of old, on whose stone altars sacrificial fires were burned in honor of the solar divinity. To them a sacred plant, by reason of its magical mode of growth, was the mistletoe, which even at the present day is associated with Christmas. As late as the seventeenth century it was commonly believed that a sprig of mistletoe worn at the neck afforded protection against witches.

Customs that spring from religious beliefs have a marvelous vitality. The early Christian church did not try to forbid them; it was wiser to adopt and adapt them. The wreaths and garlands of the joyous and wildly festive Saturnalia became symbols of Christian rejoicing. The candles that illuminated the pagan temples were deemed equally appropriate for Christian shrines.

Wassail And Mince Pie.

The Northmen drank their festive ale from the skulls of enemies, slain in war. The "wassail bowl," still used at

Christmas-tide by many an old family in England and in Scandinavia, is a polite modern edition of the ancient skull, and in it is brewed a special ale, spiced with ginger and nutmeg.

The first mince pies were made customarily in the shape of a manger. Of the origin of plum pudding as a Christmas dish there is no certainty, though there has been much speculation on the subject. But Santa Claus—old Saint Nick—who is he? He is the sun god in person.

In oldtime Scandinavia the Yule log was burned in honor of the sun god Thor. But the custom seems to have found its way to other parts of Europe. Thus the Serbs of today regard the Christmas log as an object of worship. It is baptized with wine, anointed with oil, and "fed" with honey. When it has been burned, the charred remains are used as medicine for man and beast. Scraps of it are attached to fruit trees, to make them bear, and the ashes are sprinkled upon cabbages, to protect them from insects. Not so very long ago, in a certain village of Perugia, in Italy, there was much discussion among the local authorities as to whether a lightning rod or a brand from the last year's Yule log would best serve to protect the church steeple. The final decision was in favor of the log, which, fastened to the cross at the top, re-

mained long in place.

Picturesque Christmas Customs Among the Serbs in ancient days every household had its own family god. When they became Christians, they baptized the domestic divinity and made it the patron saint of the family. Usually the saint is represented by a portrait hung on the wall, painted in the Byzantine style with a gold background, and on Christmas Eve an oil lamp is suspended in front of it.

Many Christmas customs, in various parts of Europe, manifestly hark back to pagan times and are intimately mixed up with ancient folklore. Surely pre-Christians are the picturesque demons called "karkalan-za," who in the Balkans make their appearance on Christmas Eve and prow about till cock-crow, grotesquely masked. During Christmas week masked mummers go about from village to village, presenting a sort of open-air play, the plot of which is presumably centuries old, yet which gives highest entertainment to delighted crowds.

In Spain at Christmas-tide toy representation of the Nativity are sold in all the shops. They are called "nacimiento," and exhibit the infant Jesus in his manger, with Joseph and Mary, the Magi, angels and even the animals of the stable. The figures are usually of painted terra cotta. Some of

these toys are elaborate and expensive. Others are boxes which, when the lid is lifted, disclose to view the Garden of Eden, or it may be Heaven, with angels playing on archaic musical instruments. One could hardly imagine an angel playing the piano or a saxophone.

A Female Santa Claus.

In Russia, on Christmas Eve, an old woman named Baboushka comes down the chimney, bringing gifts for children. When the three Wise Men were approaching Bethlehem, they met a peasant housewife who was busy housecleaning. Learning their errand, she asked them to tarry until she could go with them; but, being pressed for time, they told her to follow. This she presently did, but lost her way; and ever since then Baboushka has been roaming the world in search of the holy Child.

In the Philippines children do not hang up their stockings, but on Christmas Eve put out their shoes, usually on the window ledge. They know no Santa Claus, and it is to the three Kings—the Wise Men of the sacred story—that they look for gifts. Youngsters address letters of petition to one or another of them. Dwellings have no chimneys in that far-off archipelago, no artificial heat being needed, and a stove-pipe stuck through the roof serves to carry off the smoke from cooking. It would be manifestly impossible for even the least fat of the three Kings to enter the house by so nar-

row an avenue.

Christmas Ghosts

In China, we again find the winter solstice celebrated as a festival of the sun. Among the curious customs connected with it is the use of "ghost papers" to ward off unfriendly spirits, which at that season are known to walk the earth. The careful citizen plays for safety by affixing to his door a piece of yellow paper on which a priest has written with a brush a spook-repelling incantation. Two cents will buy one, if the purchaser can afford to pay no more.

A traveler in China, more especially in parts not much frequented by "foreign devils," is likely to be puzzled to imagine the significance of small human-like figures of wood or sometimes porcelain that are perched on the ridgepoles of many houses. They are "ghost-chasers," and at Christmas time, for the reason above mentioned, their help in driving spooks away is urgently needed.

The Japanese have a Santa Claus of their own, much like ours. In porcelain, ivory, and other materials, he is represented as a fat and benevolent-looking old gentleman with a long white beard. Needless to say, he is the special friend and patron of children.

The Mayas of pre-Columbian Yucatan appear to have celebrated the winter solstice with a religious festival in which human sacrifices bore a conspicuous part. They had a

means of their own invention for determining the seasons, most ingenious.

From the top of a pyramid built for use as an observatory (up which ran a flight of steps) the Maya priest-astronomers looked westward across a broad plaza. On the west side of the plaza, erected on a high terrace at spaced distances from one another, were three temples. When, as viewed from the pyramid, the sun set behind the northernmost or right-hand temple, the date was June 22nd. When it set behind the southernmost or left-hand temple, the date was December 23rd. Thus the solstices were exactly established, and by other geometrical means the dates between were determined.

Christmas In Hopi Land

The Hopi Indians of Arizona and New Mexico, though nominally converted to Christianity, preserve their ancient religion, in which the principal divinity is the sun. They celebrate the winter solstice with a three-day ceremony which terminates in a sort of play, wherein the leading part is taken by a man appropriately costumed, whose head-dress represents the sun, and whose shield bears a picture of the solar luminary with rays.

This Christmas play winds up with a tremendous combat in which the sun god and his allies are opposed to a horde of devils. It is wholly symbolic, the idea being that the devils are trying to prevent the sun from coming back again to the north. Finally, of course, the cohorts of the solar divinity conquer the enemy, who, being routed, can no longer oppose his triumphant return to northern latitudes.

PREBRISANI JURČEK

(Za Novo Dobo — ga. Pavla Lovsetova)

Ze pred davnim, davnim časom je živel za devetimi gorami na samotnem gradu star grajšček, o katerem so pravili, da ima velikansko klet polno suhega zlata in biserov. Dan na dan so se oglašali pri njem revni in podpore potrebni ljudje, ter ga lepo prosili, naj se jih usmili s kakim darom. On pa je vsakemu rekel:

"Pojdi doli v klet in vzemi si sam kolikor moreš, saj veš, da premore toliko zlata, da ga sto voznikov v sto dneh niti z največjimi vozi ne izpelje."

Veselih obrazov so se napo-

tili siromaki po stopnjicah doli, ali nihče več se ni povrnil k svojcem.

Govorilo se je, da se je po tistih stopnjicah prišlo na hodnik, ki pa se je kmalu razcepil na toliko hodnikov, da se je vsakdo zmešal in ni vedel, kje drži zdaj pravi hodnik do one kleti. Hodili so doslej vsi po napačnih potih in tako zaležli v brlog pošasti, ki so jih raztrgale in požrle.

Blizu tistega gradu je živel oče, ki je imel sedem sinov in sedem hčera. Dosti zob, pa malo kruha je bilo pri hiši.

Zato se je nekega dne odločil najstarejši sin, da pojde prosit grajščaka pomoči. Predno je odšel z doma, je naročil starejšim petim bratom, naj ga čakajo pred gradom z vozom, da mu bodo pomagali vse speljati domov, ker on bo prav gotovo šel po pravem hodniku in bo dobil zlata, kolikor bo hotel.

Najmlajši, Jurček, je prosil, če sme priti tudi on, toda brat ga je zavrnil in mu rekel, naj ostane pri materi, ker je še premajhen za tako pot.

Pameten in prebrisan fant je bil starejši brat, zato so vsi verovali, da jih on reši bede in prinese zlata. Čakali so tri dni in tri noči, a brata ni bilo od nikoder. Zalostni so se vrnili

bratje domov. Čez en teden so se odločili za to pot drugi brat. A tudi on se ni vrnil. Za njim pa so šli še tretji četrti in peti brat, ker vsak je upal, da bo pametnejši kot njegov prednik. Ko je tako izginilo vseh šest bratov in se izmed njih nihče ni vrnil, sta hodila oče in mati povešene glave okoli in glasno premišljevala, kako bi se priklupila grajščku, da bi jima vsaj vrnili sinove, če že milodara ni hotel dati.

Neko noč se je sanjalo mato-ri, da ji je črna ciganka razo- dala to-le skrivnost:

"Kadar grajščaka ni doma, takrat se pravi hodnik lepo svet- ti in po njem je treba kreniti,

da se pride v tisto klet z zlatom napolnjeno. A treba si je pot dobro zapomniti, ker nazaj grede so vsi hodniki zopet temni in gorje tistemu ki zaide na napačen hodnik. Kdor bo tako srečen, da bo vse prav ukrenil, ta ne bo samo silno bogat, ampak bo tudi rešitelj vseh onih, ki so jih pošasti požrle, ker bodo zopet oživel."

Zjutraj pove mati svoje sanje očetu in mali Jurček, ki se je v kotu igral malopreje, jih zvesto poslušal, kaj se pogovar- jata. Oče se odloči, da bo pazil, kdaj odide grajšček z doma, da bo šel potem poskusit svojo srečo.

Komaj je grajšček izginil za vogalom, že je smuknil starec v

grad in stekel po stopnjicah navzdol. Od daleč se mu je že posvetil hodnik in očetu je utripalo srce veselja. Naenkrat pa ga je obdala tema in korak mu je zastal. Začul je zgoraj grajščakov glas in vedel je, da je izgubljen, če se ne vrne. Obrnil se je po stopnjicah navzgor in na vrhu mu je prišel že grajšček naproti. Starec mu je padel pred kolena.

"Usmilite se reveža, milosti- vi gospod, vrnite mi sinove."

Grajšček pa se je samo siro- ko posmehljal in se zadril nad njim:

"Odreši jih sam."

Nato je vrgel stari kuharici, ki ga je v pravem času še po- klicala nazaj, par srebrnih to-

larjev. Stara babnica je na- tanko pazila, da ob gospodovi odsotnosti ne bi kdo prišel v grad, zato jo je grajšček ob vsaki priliki, če je koga zasledil, bogato obdaril.

Ubogi starec se je vrnil ves potrt domov in povedal je, kaj je doživel v gradu.

Jurček ga je pazno poslušal in ko je končal, se je vstopil pred njega:

"Oče, zdaj grem pa še jaz po- skusit."

"Kaj boš ti, ki te je komaj pet palcev od tal! Past pojdi raje."

A Jurček ni izgubil poguma in je prosil tako dolgo, da mu je oče dovolil.

(Dalje na 3. strani.)

REBRISANI JURČEK

(Nadaljevanje iz 2. strani)

Taknil je v žep klopčič preta, ter naglo izginil proti gradu. Ko je prišel na grajsko priče, je hlapec ravno osedljal konja za gospoda, ki se je ravljaj na ježo okoli gradu. Kaj bi pa rad, ti pritlikav mali?" ga vpraša grajskičak, je prišel iz gradu.

Oh, gospod, uboga sirota, usmilite se me in vzemite za pastirja. Priden bom in sto bom služil."

Jurčček je ugaljal pogumni ek, zato je rekel hlapcu, naj kusi z njim, če bo za rabo. Hlapec je Jurčku izročil črečin mu pokazal, kod naj jo je. Ko sta grajskičak in hlapec izginila vsak na svojo stran, Jurček stekel okoli travnika drugo stran gradu, ter ves poljen pridiral k stari kučici, rekoč:

Joj, joj, kaj sem videl! Di se je splazil v vašo kurnico jaz hitro za njim, a naenkrat je izginil skozi malo špranjo v podu. Vržem se na tredo, da bi pogledal za njim, a vidim skozi špranjo? Po njega moža in morsko dekli ki se ravno vračata z obilic svati od poroke. Pojdite hi, boste videli, kako lepa prodja jih je."

Stara kuharica, ki je bila to radovedna, je res stekla za dečkom, da vidi prečudno kazen. Vrgla se je v kurnico, trebih in štrila s svojimi rami oči skozi špranjo. Jurček pa je hitro skočil ven in denil kurnico.

Kot blisk je stekel v grad in stopnjicah proti kleti. Jas se je svetil hodnik pred m. Jurček je potegnil klopčič iz žepa, pritril nitko na kuro in krenil po svetlem hodniku. Klopčič v žepu je bil dno manjši, odvijala in odvijala se je nitka in puščala dol sled za Jurčkom. Se prav lo je bilo klopčiča, ko se je Jurček zalesketalo pred očmi, bi izgubil kmalu vid. Kak bogastvo je ležalo pred m!

Velikanski kupi suhega, cele grmade prekrasnih erov in presvetlih demantov. Onil se je in hitel pobirati kaj s tega, zdaj z drugega kura. Ko si je nabasal vse žepa, je obrnil proti izhodu. A tlega hodnika ni bilo nikjer.

V tem hipu se je spomnil klega klopčiča. Zatipal je k, ter jo začel navijati zok. V klopčič in hoditi po temi njenim sledom. Dolgo, dol je hodil, predno je prišel do pnpjic.

Ko je prišel zopet na svetlo kjsko dvorišče, se je obrnil proti kleti in zagledal, da koka za njim cela vrsta ljudi — tisti so bili, ki so že pred m iskali zaklad v kleti. Onem vrste je opazil svoje kate, ki so mu vsi veseli hoteli sproti, ter se mu zahvaljevala za odrešenje. Množica je šele aj spoznala malega Jurčka in zložno mu je klicala:

"Zivel Jurček, naš rešitelj!" Grajskičak je zaslísal ta krik šum okoli gradu, se je hitro umil iz gozda, da vidi, kaj se zgodilo. Ko spozna onih sedem bratov in vse polno družih živil in celih pred seboj smrtino prebeldi.

Videl je, da je prišla zdaj vr nanj. V divji jezi steče v njinjo, da bi se še maščeval na staro kuharico, ki ni dosti zila, a je ne najde. Kar zažalostno javkanje v kurnico. Pogleda skozi okno in vidi, kako pošasti trgajo staro babo.

Prese se kot trepetlika; v tem hipu se že odpro vrata in roj pošasti se zapodi proti nemu, da ga raztrgajo na drobne kosce.

Par minut na to ni bilo o kurnici in o grajskičaku ne duha več. Vse odrešene reveže pa je Jurček peljal v klet po onem svetlem hodniku, da si je vsak abral zakladov, kolikor je mogel nesti. Daleč na okoli ni bilo tam nabenege reveža več.

Jurčka so izvolili za svojega

MLADINSKI DOPISI

Contributions from our Junior Members

South Omaha, Neb.

Na prvem mestu se želim gospodu uredniku zahvaliti za knjigo "Slovene (Jugoslav) Poetry," ki mi je bilo poslana kot nagrada in ki se mi v resnici zelo dopade. Pokazala sem jo v šoli moji učiteljici, ki je rekla, da je nekaj, imenitnega imeti tako knjigo.

Sedaj pa želim vsem bratcem in sestricam veselo Novo leto, in isto tudi g. uredniku. Pa lep pozdrav vsem. Drugič bom pisala kaj več.

Mary Rudolf (10½ leta),
društvo št. 11, J. S. K. J.

Cleveland, O.

Kakor vsako leto, tako bomo tudi letos priredili mladinski igro na božični večer učenci Slovenske mladinske šole, katerega vas opozarjam, da ne zamudite tega večera, da bo avditorij Slovenskega Narodnega Doma še bolj poln, kot je bil pri Rozamundi. Verjemite mi, da vam ne bo žal, če pridete na to prireditev. Videli boste živčega Miklavža in angelčke in hudičke, in kar je še najbolj važno, videli boste, kaj smo se naučili v Slovenski mladinski šoli. Gospa Simčič nas vedno vzpodbuja in včasih tudi okrega, če se dobro ne učimo, pa jo imamo vendar radi, ker vemo, da nam dobro želi. Seveda, včasim imamo tudi malo bolj trde butice.

Torej, še enkrat, ne pozabite priti v Slovenski Narodni Dom na večer 24. decembra ob sedmi uri zvečer. Videli boste lepo igro, videli boste angelčke in hudičke in seveda tudi dobrodušnega Miklavža, ki bo vse pridne odaroval po zaslugah.

Pa vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

Olga Vehar,

ačenka Slovenske mladinske šole v Slov. Narodnega Doma.

Klein, Mont.

This is the month of expectation, excitement and preparation of the greatest holiday of the year: Christmas Eve.

Here is an example of teasing for presents and toys just before Christmas Eve.

"Say 'mom, can't I have a piece of mince pie, right now? Aw, it won't hurt me, honest, an' you've got a row of 'em settin' there on the pantry shelf. Well, that don't matter, if they are for Chris-mus dinner; they'll be plenty left, mom. Can't I have a piece? Honest, I ain't had a piece of mince pie for an aw-aw-awful long time. Well, why do I have to wait? It'll taste better right now. I don't like Chris-mus—can't have nothin' I want an' have to wait, an' wait for things, an' time pokes 'till I'm most ready to die."

Say, pop, ain't you goin' to get that rifle for Chris-mus that I've been teasin' for? I want it so bad: I'm 'bout ready to croak. A lot of the boys have got guns—real ones that shoot. What would I do with a gun? Why, I'd go huntin' an'—an' lots of things, aw, I wouldn't shoot, myself. I guess I'd know better'n that. What would I want to shoot myself for, I'd like to know? Say, now, pop, ain't you goin' to buy me that gun fer Chris-mus? It would save us money,

kralja in po celem svetu se je raznesla njegova slava in pa vest o njegovem velikem bogastvu.

Devetindevetdeset kraljev je prišlo že z devetindevetdesetimi vojskami nad Jurčka, da bi ga opotali njegove dežele, a prebrisani Jurček je vse tako naklestil, da so odhajali s polomljenimi kostmi nazaj čez mejo.

Njegovih sedem sester pa je zasnilo sedem kraljevičev iz onostranske dežele.

I wish that Santa Claus fills the stockings of every member

don't you see, 'cause I could kill things for us to eat like rabbits, an' squirrels, an' bears, and muskrats, an' deer, an'—an' lions, an'—lots of things that'd save us buyin' meat. Can't I have a gun, pop? An' say, like's not I could save mom's life some day. You don't see how? Well, now, look here: Spo'se some Injuns come along some day when you was gone, and they was goin' to kill mom—zip! with a scalpin' knife, an' just when they was ready to kill 'er, why, I'd shoot 'em all, dead, with my Chris-mus rifle. Wouldn't you be glad then that you got it for me? I guess you would.

Mom, can't I stay up tonight an' help put things on the Chris-mus tree? I think that'd be a lot of fun—can't I? Well, why not? Yes I'm goin' to stop teasin'—only I ain't teasin', I'm only askin' a few questions. My land sakes, you don't mind if I ask a few questions, do you? Teacher says we've got to ask questions to find out 'bout things. You don't want me not to know nothin', do you? S'posin' that Christopher Colombus hadn't asked if he could sail 'cross the ocean an' find 'Merica? S'posin' he hadn't teased for those ships—that'd been great, wouldn't it? Maybe like's not 'Merica wouldn't have been found yet—nor the United States neither—then where'd you be, I'd like to know? You're mean as you can be to me. I've a good notion to tell pop what you've got hid upstairs for his Chris-mus present. (Dodges). Well, you needn't slap me—I ain't really goin' to tell.

Say, pop, can't I—yes, sure I'm goin' to stop askin' questions. What? Go to bed? Go to bed this early? Why I ain't even—well, all right; I'm goin'. I'll go to bed—an' I'll stay there, too. I ain't goin' to get up in the mornin' to see none of those silly things you've got for me. You can take 'em an' give 'em to little Jimmy Baxter. Chris-mus ain't the least bit of fun an'—yes, I am goin'.

Rudolph Cvelbar (Age 13),
Lodge No. 88 J. S. K. J.

THE NIGHT BEFORE CHRISTMAS

Once there lived a woman who had two children, Bill and Fannie. Both of the tots were preparing to go to bed, when Fannie said:

"Mamma, is tomorrow Sunday?"

Billy chimed in saying: "Why no sis, tomorrow is school."

Their mother smiled and said: "My dear children, don't you know that tomorrow is Christmas?"

"Oh, goody, good," cried the children. Mamma, we are so happy, may we hang our stockings by the fireplace? We will be real good tonight, and we won't kick in bed."

"Why, certainly," said the mother, "just get two of your biggest and best stockings and bring them to me."

Off they ran to their drawers and each brought a stocking to her. Bill asked: "How in the world will Santa ever put my bicycle in such a small stocking?"

His mother quickly answered "He only puts fruits, nuts and candy in the stockings and the larger gifts he places under the Christmas tree."

Both of the children went to sleep and in the morning they awoke to find their stockings filled with nice things. Beneath the stockings were the large toys just as their mother had promised them.

I wish that Santa Claus fills the stockings of every member

of the J. S. K. J. to the top.
Frances Sterle,
Lodge No. 92, Rockdale, Ill.

LOST IN THE PARK

It was a beautiful day in spring, Jennie and some other girls went to the park. Many people were there. Old and young were having a good time. Some were walking, others sat on benches.

There were lovely green hedges and beautiful shade trees.

"Just look at those lovely flower beds!" said Jennie. They sat down and enjoyed the beauty of the park. Then they looked at the animals in their cages.

"Now for a swing!" said one of the girls. Jennie's friends got into a swing. She then went for a drink. She started back to the swings. She couldn't find the girls. She looked and looked. Then she began to cry. A policeman came along. He promised to help her. He took her to the police station. The girls went home without Jennie. Her mother called up the police. They told her to come and get Jennie. This is only one of a policeman's duties.

Mary Spolar (Age 13),
Lodge No. 165.

CHRISTMAS DAY, DECEMBER 25.

December is a happy month. Everyone is thinking about Christmas. Christmas is a time of kindly feeling toward all. It is a time of joyful songs. It is a time of best wishes. We want everyone to live in happiness. We want the world to be at peace. We surely want the little ones to be happy. We are happy ourselves in doing for them. We say to one another: "Merry Christmas!" A cheerful "Merry Christmas" is called back to us. Let us say it all together now, "Merry Christmas to you!"

NEW YEARS' DAY
JANUARY 1.

New Year's Day is the first day of the year. The old year has gone and a new year has come. It is a good time to look back and say, "What have I done this past year? It is a good time to look forward into the new year and say, "I will make this year better than the old year."

It is a time to think of our friends, too. We want them to have a pleasant year. It is a time of good wishes, so we say with a glad voice, "Happy New Year!" A smile comes to their faces. They say to us, "A happy New Year to you!" Anna Spollar (Age 11),
Chestnut Ridge, Pa.

HOW ROSE SAVED A LIFE

One evening Rose went for a walk. She heard some one cry, "An accident! An accident! A woman has been hurt!"

Rose went over to the crowd. She saw a woman lying on the ground. Her arm was bleeding. Rose told the crowd to stand back. The woman must have air. She knew the bleeding must be stopped at once. She could help before the doctor came.

Rose took a clean handkerchief. A man in the crowd found a smooth round stone for her. She covered the stone with the clean handkerchief.

She placed the stone on the cut. She bound it down with another handkerchief. This was tied loosely. She put a stick through the knot. She twisted the stick until the blood stopped.

Someone had called the ambulance. Now it came rushing up. The woman was gently lifted in. Rose rode with her to the hospital.

The doctor said, "Good work. You have saved this woman's life."

John Spollar (Age 14),
Chestnut Ridge, Pa.

A BEAUTIFUL RIDE

Let us hitch our sleds together, cried one of the girls, so we did. My sled being the smallest, we agreed should be last. After joining all the sleds together, we thought it safe to begin our coast down the steep hill. We sped down at a good rate of speed when just at the middle of the hill, I was suddenly jarred and thrown off my sled.

On top of all this, another sled was headed right at me, and oh! how I felt, is a sad story. Why didn't I obey my mother and stay at home as she told me to. When I came to, I looked up and saw the "cop" coming down the hill. I ran to look for my sled, but only found four broken boards, and two bent runners, and to think that this mess was caused by a little rope which broke.

Mary Perusek,
Ely, Minn.

Export, Pa.

Although this is my first attempt as a writer for the New Era, I have read every paper that has come to our home, and I find them very interesting.

At this time of the year, all young girls as myself, go to school. I am in the fourth grade and have to go a distance of two miles to school. Mrs. Weisbecker is our teacher, and she sure is a nice teacher. The snow gets very deep out here, and I get a lot of fun in walking to school through three feet of snow.

We live on a farm and all the Slovenian farmers meet at our home to hold lodge meetings. There are also many boys and girls of my age who belong to this lodge and when we get together, we have lots of fun.

Right now is butchering season, so dad and the other farmers are busy making "klobase."

I hope that Santa Claus will bring you whole lot of toys, candy and everything that goes to make a Merry Christmas.

Anna Kuznick,
Lodge No. 138 S. S. C. U.

THE WILD GOOSE CHASE

One morning I woke up real early. My father was talking in the kitchen with mamma, and said:

"I'm going to catch some geese for thanksgiving."

When I heard this, I ran as fast as I could to the kitchen and said: "I'm going, too."

My mother looked surprised, and said: "Look, what the wind brought in."

Father laughed a hearty laugh, saying: "Do you want to help me chase the geese?"

I replied: "Sure I do."

I asked mother if I could go, and she said yes. Boy! wasn't I glad! Mother fixed a little lunch for us and we started on our journey. We walked and walked many miles until we reached the place. I looked around and what did I see but a flock of geese. I bet there were about twenty. I told my father to get his gun ready, and shoot right in the flock. He tip-toed nearer and took a good aim. He shot and I ran to the flock to count the ones that were shot. I did count them, and how many do you think there were? Why there were eight dead!

We went on with our game, and came to another flock. Father shot, but we were disappointed. He did not shoot even not one. I became angry and started to chase them. Did they run! I picked anything I got hold of I threw at them. I ran until I was all out of breath. I looked around, and saw father coming after me. We met together, and sat down to eat. I ate about three pieces of "potica," and an orange. We threw the crumbs on the ground, and many geese came. We shot at them and killed

two. This made a total of ten geese. Then we went home.

Best regards to all the New Era readers.

Matilda Strle (Age 10),
Lodge No. 92

A GOOD DAY

A day in October was called a "goodday" by us boys. It was on a Sunday when six families plus ours went on a picnic near a lake some distance from here. My father and a friend of his made a camp out of some logs which was covered with cedar trees. A board "Dobro došli" was nailed across the door of this camp and looked very inviting. The women made a boiler full of vegetable soup which we had for dinner and supper. We boys and girls also had pop, ice cream, and cake.

We also had races and in one of the races I got second place and received a quarter. We also and accordion music. We left for home about 7 o'clock when it started to rain, but everyone reported a good time, and a good day.

Stanley Debevec (Age 12),
Lodge No. 20, Gilbert, Minn.

Joliet, Ill.

This is my first letter to the New Era and it makes me feel proud to be allowed to write to a large newspaper.

I am ten years old and I am in the fourth grade at St. Joseph's school. I enjoy going to school and haven't missed any days at school so far.

Thanksgiving has just passed and we must thank God for the many good things we had.

Christmas will soon be here and it is a day that everyone all over the world enjoys and looks forward to: May you all have a Merry Christmas.

Mary Chanko,
Lodge No. 66 J. S. K. J.

Cleveland, O.

I am going to write a few lines telling of what the lower grades of Hodge School are doing. I help a teacher who has the first B. If you peek into their room you would think it was fairyland. In the right hand corner of the room is a yellow playhouse. In the playhouse is a little table and some chairs. In the back of the playhouse is a fireplace where stockings will be hung. They have curtains hanging on the windows and pictures on the walls. Their is a family of dolls. The children made them. The dolls are: father, mother, brother, sister and baby. Now we will leave the playhouse and look around the room. In the left of the room is a store. The color of it is green. There are many things for sale. Some of them are listed below:

Navy-beans
Plums
Red apples
Yellow apples
Oranges
Pictures

At the back of the room is a library. The library has many books. They made two books the names of them are:

Our Story Book
Mother Goose Book.

Tere is a chart from which the children read. There is also a green desk which a little boy made. The desk belongs to the library. It is very good work for the 1 B. children.

I am in the 6 A. My teacher is very kind to us. Her name is Miss Alvina Schultz. Every time we get the New Era I always look for the Juvenile Department. It is very interesting. My Best Regards to the Juvenile members!

Victoria Penca, Age 12 yrs.
Lodge No. 37, J. S. K. J.

NOVOPRISTOPLI ČLANI MLADINSKEGA ODELKA za mesec november.

Društvo št. 21. — Marija

Kostelic, 10659.

Društvo št. 25. — Max F. Volcansek, 10653; Leonard Okoren, 10687.

Društvo št. 26. — John Lubic, 10660.

Društvo št. 33. — Annie Pernel, 10661.

Društvo št. 36. — Frances Helen Klucvsek, 10688.

Društvo št. 37. — Edward W. Turk, 10662.

Društvo št. 45. — Ema Predovnik, 10663; Lillian Gradisa, 10664.

Društvo št. 66. — Pristopili: Edward Musich, 10666; Bernice Musich, 10665.

Društvo št. 77. — Henry Mirt, 10667; Caroline Mirt, 10668; Angeline Mirt, 10669; Mary Mirt, 10670; Elizabeth Mirt, 10671.

Društvo št. 89. — Louis Korbar, 10673; Joseph Korbar, 10674; Anthony Korbar, 10675; Carl Korbar, 10676; Rose Korbar, 10677; Ralph Korbar, 10678; Anna Skube, 10672.

Društvo št. 122. — Jennie Kozole, 10679.

Društvo št. 126. — Kate Jurmanovic, 10680.

Društvo št. 129. — Stanley Kunstelj, 10654.

Društvo št. 141. — Joseph J. Clemens, 10681.

Društvo št. 142. — Charles Miller, 10690; Helen Miller, 10689.

Društvo št. 160. — Ruth Fabjancic, 10682.

Društvo št. 161. — Joseph Adumski, 10685; John Adumski, 10684; Steve Adumski, 10683.

Društvo št. 166. — Anton Prhne, 10655; Mary Prhne, 10656; Louis Prhne, 10657.

Društvo št. 171. — Rudolf Chrnologar, 10686.

Društvo št. 198. — John Javorsak, 10658.

Joseph Pishler, glavni tajnik.

NAGRADE

Za dopise, priobčene v mladinskih prilozah meseca septembra, oktobra in novembra, prejeli so mladinski dopisniki nagrade kot sledi:

Mary Gombach, društvo št. 138 — \$3.00; Martha Kumse, društvo št. 6 — \$2.00; Rudolph Cvelbar, društvo št. 88 — \$1.00; Johana Kumse, društvo št. 6 — \$1.00; Mary Gombach, društvo št. 138 — \$2.00.

Knjige Ivana Zormana "Slovene (Jugoslav) Poetry" so prejeli kot nagrade sledeči: Rose Muhvich, društvo št. 129; Priscilla Lopp, društvo št. 20; Mary Rzekic, društvo št. 70; Agnes Jurecic, društvo št. 170; Stefania Kuznik, društvo št. 138; John Zaic, društvo št. 37; in Mary Rudolf, društvo št. 11.

M. Grošljeva:

NOVO LETO MED OTROKI

Kdo otrok si nepoznani, ki se družijo z nami v krog, v beli srajčki sredi zime, oj, gotovo si ubog!

In vozček sabo voziš, previsoko naložen, z belim prtom je pogrnjen, z rožicami okrašen.

Novo leto sem, otroci, naj se z vami veselim, najbolj ste mi vi pri srcu in lepo vas obdarim.

V prvi vreči, le pogledjte, je mladosti srečne raj, samo petje, samo cvetje, sreče blaženi smehljaj.

V drugi vreči, ljubav vaša, sami srčki prek in prek, vsi žareči in dehteči in ljubeči brez zaprek.

V tretji vreči je poslušnost, pri otrocih redek dar, mnogo sem jo že potrosil, tudi vam ne bode v kvar.

Novo leto, mlado leto, ej, otročke vas pozna, zadnjo vrečo, v vašo srečo, je spraznilo vam do dna.

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume IV. 83 NO. 51

Beseda k sezoni.

Te dni se je zasukala naša zemlja tako, da njeno severno poloblo obsejajo solnčni žarki najbolj poševno. To je vzrok, da imamo najkrajše dneve in najdaljše noči. Marsikateri dan se koplje v megli, ker je solnce ne more pregnati, a če se to zgodi, so solnčni žarki izredno medli in slabotni. Okoli 21. decembra, malo prej ali malo pozneje, je vsaj v nekem oziru prestano najhujše. Dnevi se bodo začeli polagoma daljšati in solnčni žarki bodo v vsakim dnu pridobivali na moči in gorkoti. Seveda je v tem času večina prave zime še pred nami, toda že samo dejstvo, da se dnevi daljšajo in da solnčna moč narašča, nas navdaja z veseljem in upanjem na boljše čase. Človek najtežje pogreša svetlobo in solnce, prav tako, kot večina živali in rastlin.

Mnogi stari, paganski narodi severne poloble so obhajali v tem letnem času poseben praznik, ki je bil nekak mejnik za krajšanje dneva, a ob enem rojstni dan novega solnčnega leta. Tudi stari Slovani so nekako v tem času praznovali rojstvo mladega solnčnega boga Svarožiča, ki so ga kot takega imenovali Božič. Ko so se pokristijanili, so prevzeli staro ime za rojstvo Krista.

Božič je praznik veselja, dobre volje, in prijateljstva, brez ozira na to, da-li ga ljudje praznujejo zaradi svoje vere, zaradi rojstva mladega solnčnega leta, ali pa kar tako, ker je moda in navada. V prvi vrsti žele razveseliti mladino z božičnimi drevesci, darili in raznimi dobrinami. Prijatelji si izmenjujejo darila, se medsebojno obiskujejo ali si vsaj na en ali drugi način voščijo vesele praznike.

V teh mračnih decemberskih dneh, ko navadno najbolj pogrešamo solnce, smo najbolj potrebni razvedrila in dobre volje, da se nas ne poloti malodušnost. Veselje in solnčno razpoloženje nam je prav tako potrebno kot svetloba in solnčni žarki. Vsaka minuta veselja nas duševno pomladi, in to koristi tudi našemu telesnemu zdravju. Nesmiselno bi bilo torej, če bi se izogibali žarkov veselja, ki se nam nudijo, in če bi jih ne privoščili tudi našim znanim in neznanim prijateljem.

Najplemenitejši smoter življenja vsakega posameznika je, da po možnostih prispeva k sreči človeštva. Nekateri morejo to storiti v širokem smislu, drugi v ožjem. Mi, ki večinoma živimo v malih in skromnih razmerah, ne moremo tešiti človeške bede v širokem smislu, ne moremo razsipati dragocenih ali številnih daril. Skoro vsi pa moremo prispevati k sreči človeštva vsaj v ožjem krogu. Prave sreče ne more biti brez prijateljstva, in vsaj s tem ne bi smeli biti skopi. Pravo prijateljstvo je bogastvo, ki je poceni, vendar se ne more kupiti. Prijateljstvo se more prislužiti le s prijateljstvom. Menda ga ni človeka na svetu, ki bi si ne želel prijateljstva. Ne bodimo torej skopi z njim napram tistim, ki so ga vredni. Če istega ne moremo na drug način izraziti, storimo to vsaj s prijaznim ustmenim ali pismenim voščilom.

Pisec teh vrstic si šteje v veliko srečo, da ima in pozna širom te dežele mnogo odkritosrčnih prijateljev. Nekaj jih je gotovo, katerih ne pozna, in jih nikoli ne bo imel prilike poznati osebno. Mnogokrat se jih spominja in jim želi vse najboljše. O priliki te sezone pa bi jim rad še ustmeno ali pa z drobnjo kartico to povdral in zatrdil. Ker pa je to nemogoče, želi tem potom vsem skupaj PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE!

KAJ BI DAL IN KAJ BI REKEL...

Lahko njemu je z voščili, Jaz pa kratko vedno vlečem,
kdor je vseh že sit naslad; s Srečo vedno sva navzkriž.
lahko z lepimi darili Kaj naj dam in kaj naj rečem:
njemu, ki je sam bogat. reven, kot cerkvena miš!

Lahko, komur strici, tete No, pa Vam vsaj rože žive
lepih pošljejo darov, naj cveto božični čas —
če mu sreča vence plete, jaz sem vaju na koprive,
če je ljubljene bogov! ne želim jih pa za Vas.

Vsi prijatelji-resnični,
blizu ali daleč preč:
v tej sezoni Vam božični
voščim sto milijonov sreč!

(A. J. Terbovec).

Vesele božične praznike in srečno in uspešno Novo leto želi vsem glavnim odbornikom in celokupnemu članstvu J. S. K. Jednote

ANTON ZBASNIK,
glavni predsednik.OREHI IN LEŠNIKI
(Nadaljevanje iz 1. strani)

breskvinemu. Domovina mandeljev je najbrže v južni Evropi. Delijo se v več vrst; nekateri so zelo duhteči, pa grenki, drugi zopet slajši. V Ameriki se prideluje precejšnje množine sladkih mandeljev v Californiji.

Med popularno sadje božične sezone spadajo tudi kostanji. Kostanjeva drevesa rasto divja v Evropi, Ameriki in Aziji. Sadje ameriškega kostanja ni dosti prida, ker je predrago. Velike kostanjeve gozdove je v zadnjih dvajsetih letih skoro popolnoma uničila neka bolezen. Zdaj poskušajo s kostanjevimi drevesi iz Japonske in s križanjem japonskega in ameriškega kostanja. Teh križancev se baje ne prime bolezen, poleg tega pa rode lepo in debelo sadje. Kostanj, ki se prodaja v ameriških trgovinah, je ves importiran, in sicer ponajveč iz Evrope.

Vesel Božič in srečno Novo leto članom J. S. K. Jednote — je želja vrhovnega zdravnika!

DR. JOS. V. GRAHEK.

VSAK PO SVOJE
(Nadaljevanje iz 1. strani)

rabi Epstein baš pričel čitati poročno ceremonijo, da zveže mladi par, ko ga je nenadoma obšla slabost in v minuti ga ni bilo več. Zenin in nevesta sta si ta dogodek tako k sreči vzela, da sta se podala vsaki na svoj dom, in še danes uživata zlato prostost. Velika nesreča je včasih povod veliki sreči.

Kongresnik L. M. Black iz New Yorka je te dni povedal v Washingtonu o prohibiciji sledeče: "Vlada Zedinjenih držav izda letno 30 milijonov dolarjev, da zadovolji suhače in da napravi pijačo dražjo za moker. V resnici je to le podpora butlegarjem. Pri vsem tem suhači ne nehalo upati na uspeh prohibicije in mokranci ne nehalo piti."

Na newyorški borzi je bila nekaj tednov živahna kupčija z delnicami, katerih vrednost je silno rastla. V zadnjem času pa je začela cena delnic padati in nekateri spekulanti so izgubili milijone dolarjev. Slovenci ni bilo nobenega med njimi, torej, če drugih nesreč in neprilik ne bo, bomo lahko vsi srečni in zadovoljni obhajali božične praznike. A.J.T.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem članom odraslega in mladinskega oddelka J. S. K. Jednote

LOUIS CHAMPA
glavni blagajnik.

Vosečilo!

Vsem glavnim urednikom, kakor tudi vsemu članstvu J. S. K. Jednote, želim najveselejša božična praznika ter srečno in zdravo Novo leto 1929. Želim Vam obilo uspeha pri vseh Vaših poslih, posebno pa želim, da bi med našim članstvom vladalo zdravje, blagostanje in sloga! Vaš za J. S. K. Jednote:

PAUL BARTEL

IVANU CANKARJU V SPOMIN

(Za Novo Dobo — Ivan Zorman)

Dne 11. decembra je preteklo deset let, odkar je umrl eden največjih, če ne največji slovenski in sploh jugoslovanski pisatelj, Ivan Cankar. Spodobno se, da se ga tudi mi ameriški Slovenci spominjamo ob desetletnici njegove smrti. Saj ima delo tega našega genija tudi za nas velik pomen. Iz njegovih spisov se tudi mi učimo resnične ljubezni do bližnjega, ljubezni do svojega naroda in do rodne grude. Tudi mi naj bi ž njim hrepeli po solncu, po lepoti, po resnici.

Kakor skoraj vsi naši veliki možje, se je rodil tudi Ivan Cankar na kmetih, na Vrhniki, in sicer 10. maja 1876. Obiskoval je tamkajšnje ljudsko šolo, predno je odšel v Ljubljano na realko. Bil je sin obrtnika na deželi, kjer je imel vedno stik z domačimi ljudmi, katere je tako proučil, kakor še nihče izmed naših pisateljev; posvetil jim je največji študij ter črpal in nabral iz njih duš najdražje zaklade in jih vkoval v okvir svoje zlate besede. Ko prebiramo njegove številne spise, vstaja pred nami cela galerija slovenskega občinstva: hlapci, dekle, študentje, kmetje, župani, otroci, učitelji, učiteljice, delavci, stare ženske, potepuhi, — vsak s svojo dušo polno sanj in hrepenenj.

Cankar je bil zagovornik zatiranih, ponižanih in razžaljenih. Bil je prijatelj ubogih hlapcev in delavcev, sočuvstvoval je ž njimi, za nje se je zavzemal in se boril za njihove pravice. Njegovo načelo je bilo: Pravica do skrajnosti. Ker laži ni poznal, je bil kakor otrok, ki je z lahkoto in brez ovinkov govoril najradikalnejše resnice, za katere se je bilo razvnelo njegovo do skrajnosti nesebično srce. Prepričan, da more le sama čista resnica ozdraviti svet, je zato sam vselej na prvem mestu v boju zanj. Sebičnosti, laži in nepoštenju je veljal njegov boj v zasebnem življenju in tudi v literaturi. S tega vidika je treba presojati ves njegov nastop, kadarkoli je udaril po naših razmerah in narodnih prvikih.

Cankarjevo delo je ogromne važnosti v našem razvoju naše kulture. Ta važnost se kaže v prvi vrsti v njegovem uspešnem boju proti lažerodoljubju in lažinaradni umetnosti. Zelo važen v naši literaturi je Cankar tudi kot mojster jezika. Če primerjamo njegov jezik s tistim, ki so ga pisali poprej, se nam zdi, kakor da je to popolnoma nov jezik, četudi je pristno slovenski in takšen, kakršnega res govorijo naši ljudje. Njegov jezik, njegova dikcija je visoka pesniška proza; zveni mu in poje in je tako gibčen, da lahko izraža najmanjšo senčico misli in čustva — kadar pa biča, tedaj njegova beseda grmi, se bliska in udari.

Zanimivo je pogledati v Cankarjevo umetniško delavnico. Najprej sanja, a zagleda okoli sebe samo zlo, sovraštvo in krivico. Sanja o idealu, a ne more k njemu, zato je prvotno pesimist. Z satiro si potem pomaga preko tega brezupnega pojmovanja življenja in slednjič se le približi do vere v zmago lepote, ljubezni in pravice. Njegova pot gre od zanikanja k pritrjevanju, od prvotnega pesimizma do končnega optimizma. Trdna vera v bodočega človeka je morda najbolj jasno izražena v njegovi poslednji knjigi v Podobah iz sanj, kjer pravi: "Velikega petka je bilo treba za veliko nedeljo: smrti Boga samega je bilo treba, da je zazvonilo in zapelo ponižanemu človeku veličastno vstajenje. Minila je vekomaj črna maša trpljenja, sramote in groze, zazvonilo je k večni veliki maši radosti in ljubezni."

Če izvzamemo nekaj črtice, so vsa vprašanja, ki jih obravnava Cankar v svojih spisih, vprašanja slovenske duše, slovenske zemlje in slovenskega življa. In če hočemo imenovati najboljšega pisatelja naše zemlje in našega življa, lahko imenujemo, poleg pesnika Župančiča, samo njegovo ime. Od najmanjših črtic do romanov, od podlistkov do dramatičnih del — iz vseh diši slovenska zemlja, kakršna je v resnici in kakor je ni videl in slišal nihče pred njim. Razorane brazde, pomladne ptice nad njimi, šumeče dobrave in griče, na katerih valovi v vetru pšenica in se blešči skozi zelenje bele kapelice in cerkve, doline, skozi katere peljejo široke ceste — vse zremo pred sabo, kakor da hodimo v sanjah skozi te kraje. Kdo bi mogel lepše zapisati o svojem rojstnem kraju kot Cankar, ko pravi: "Vrhnika, prečudni kraj! V mehkih domotožju mi zakoprni srce ob mislih nate. Kdo te je videl z bedečimi očmi, kdo te je spoznal? Šli so mimo, videli so bele ceste, bele hiše in so šli dalje. Jaz pa sem ti pogledal v obraz kakor ljubljenu bitju in zdaj je moje srce bolno po tebi..." (Aleš iz Razora.)

Med vsemi Cankarjevimi slikami pa je narisana z najglobljo ljubeznijo in največjim mojstrstvom slika kmečke ženske — njegove matere. Malo mojstrov svetovne literature je posvetilo spominu svoje matere takšne umotvore, kakršne so tiste Cankarjeve črtice, ki govorijo o njegovi materi. (Na klancu, Moje življenje.)

Cankarja popolnoma razumeti ni lahka stvar. Bil je sila komplicirana romantična narava. Kritiki in čitatelji dolgo niso mogli razumeti tedenco njegovih del. Niso razumeli, da hoče Cankar s slikanjem negativnih strani izzvati pozitivnih ljudi. Velike poteze, velike koncepcije sicer Cankar ni imel. Bil pa je naš najspretnjši detajlist in poet slikar. Za veliko koncepcijo, za monumentalne prizore je bilo treba velike dobe, velikega obsega. To je prinesla šele svetovna vojna s polomom velikih in starih državnih teles ter porodom novih državnih tvorbo. Škoda, da ni njegovo življenje seglo v našo povojno dobo. Koliko še močnejših del bi nam bil Cankar ustvaril! Saj ni peresa, ki bi znal tako sočuvstvovati z bednimi in zapuščenimi, ni peresa, ki bi se znal tako boriti za pravico in resnico, ni peresa, ki bi umelo tako risati lepoto slovenske domovine, kot je znala njegova spretna roka.

Vendar moremo danes s hvaležnostjo in občudovanjem reči, da je Cankar potem, ko je še dočkal rojstvo naše nove države Jugoslavije, odšel od nas kot naš največji pisateljski umetnik in prerok. Pokazal nam je svetlo pot v daljno bodočnost. V "Beli krizantemi" gleda njegov veliki duh v prihodnje dni in govori besede, polne hrepenenja in vere: "Trdna je moja vera. Da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega. Ze slutim zarjo tistega dne, sluti jo vse moje najgloblje in najčistejše hrepenenje. Ne, ne hrepenenje samo! Moje delo je slutnja zarje, vsaka moja beseda in vse moje življenje. Ze slišim dleto, ki klieše granitni temelj novi zgradbi."

Tudi mi ameriški Slovenci kličemo: Slava Cankarjevemu spominu!

Nesmrtni genij! Greh odpusti, da smo tak malo te ljubili, da smo za biserno lepoto zasmeh in bič ti naklonili.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Kat. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: ANTON ZBASNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVER, 412—12th Ave., E. Duluth, Minnesota.
Vrhovni zdravnik: DR. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: RUDOLPH PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
1. nadzornik: FRANK SKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:

Predsednik: ANTON KOČHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
2. porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432—7th St., Calumet, Mich.
4. porotnik: FRANK KAČAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprave naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.
Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročila nečlanov in izpremenbe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSK. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

DRUŠTVENIM TAJNIKOM IN DOPISNIKOM

Dopisi, namenjeni za številko, ki izide 26. decembra, morajo biti v uredništvu najkasneje v PONEDELJEK 24. decembra dopolnjeni.

Dopisi, namenjeni za številko, ki izide 2. januarja, morajo biti v uredništvu najkasneje v PONEDELJEK 31. decembra.

Pozneje došli dopisi bodo odloženi za en teden. Vsled božičnega, oziroma novoletnega praznika je delavni čas tako v uredništvu kot v tiskarni prikrajšan za en dan.

Saj veš, o vzorni duh v višavah,
da dolgo razumel nismo
ljubezni, ki si ž njo ustvarjal
Slovencem novo sveto pismo.

Kot ti le malokdo je ljubil
naš lep dom in govorico —
nikdo tako še ni boril se
za v prah teptanih čast, pravico,

Odpusti! Že zari spoznanje.
Spomin tvoj plamen nov užiga:
v življenje lepše in čistejše
tvoj plemeniti duh nas dviga.

Globoko v duši rod bo čuval
tvoj dar ljubezni in resnice,
da skoro bedni hlapec Jernej
ugleda svetlo luč Pravice.

ZAKLETE PRINCEZINJE

(A. J. Terbovec)

V naših mladih letih smo nedvomno vsi z zanimanjem in užitkom čitali lepe pripovedke o krasnih princezinjah, ki so morale vsled kakšnega namišljenega greha zaklete živeti v trdnih gradovih, na nepristopnih gorah ali v temnih podzemskih votlinah, zastražene od čarovnic, škrtov, zmajev in podobne grdoglede svojati. To so bile seveda pravljice, katerim danes več ne verjamemo, toda tudi v vsakdanjem življenju najdemo včasih hčerke narave, katerih usoda je taka, da jih lahko primerjamo zakletim princezinjam. Nenadoma naletimo nanje, v okoliščinah, kjer bi jih najmanj pričakovali, pa se čudimo in ugibljemo, kaj jih je zaneslo tja.

Pred leti sem mnogo potoval po Coloradu. Lepega dne v pozni pomladi sem se pripeljal iz naselbine Crested Butte na postajo Gunnison, kjer bi bil moral dobiti zvezo na Salido. Vsled zamude vlaka, ki je imel priti od zapada, to je od Grand Junctiona, sem bil obsojen na štirinurno čakanje v Gunnisonu. Po kosilu sem se podal na izprehod ob precej močni reki, ki je menda vedno kalna, oziroma se vsaj zdi, da je. Vrh Marshall Passa se je blestel sneg, v dolini pa je duhtelo sušeče se seno. Solnce je močno pripekalo, zato me je zelo prijetno pozdravila senca obširnega gozda topolov in smrek, ki se je širil ob reki, kakšno uro hoda od postaje. Ko sem se nekoliko odpočil, sem začel lažiti po gozdu, pač z namenom, da si skrajšam čas čakanja. Držal sem se vedno v primerni bližini reke, da ne bi zašel.

Na neki gozdni jasi je nenadoma zaplavala okoli mene jetna vonjava. Obstanem in se oziram okoli, da bi pronašel, odkod prihaja ta močna dišava. Orlice (columbine) so cvetele tam, tudi divji grah sem opazil in še nekaj drugih gozdnih cvetlic, toda ta nenavadna dišava ni prihajala od njih. Začnem se ozirati po drevesih in res opazim na nasprotni strani jase dve topoli in eno smreko, od vej katerih so viseli krasni cvetni grozdi, ne prav višnjevi in ne prav rožnati. Kar svojim očem nisem mogel verjeti. Bila je vistiraja (imenovana tudi gličnica), lepa ovijalka gosposkih vrtov. Marsikje sem jo že videl, ko je ovijala stene in balkone gosposkih hiš, toda še nikdar je nisem našel rastočo divje v gozdu. Rastlina je bila pri tleh debela kot roka v zapestju, in se je spenjala po drevju do 20 čevljev visoko. Na eni nižjih vejic sem si utrgal cvetni grozd, nakar sem ugibal kaj je to gosposko rastlino zaneslo v gozdno divjino. Edino rešitev uganke sem videl v tem, da je pač narastla reka prinesla nekoč iz daljnih krajev semenski strok in ga pustila v kakšni kotanjici male gozdne jase. Pogoji za

(Dalje na peti strani)

ZAKLETE PRINCEZINJE

(Nadaljevanje iz četrte strani)

tast iz semena vzkliše rastlinice so morali biti ugodni, in tako se je kmalu pričela vzpenjati po vejah bližnje topoli. Skriva se kot zakleta princezinja v gozdni divjini, kjer jo najdejo le čmrli in čebele in morda kdaj samotni lovec, ki je pa tudi ne opazi, če je ne zaloti ob času najbujnejšega cvetja.

Iz Portlanda, ki je največje mesto države Oregon, sem se nekoč podal na obisk prijatelja, ki je farmaril med položnim gričevjem, sredi tistih tipičnih smrekovih gozdov zapadnega Oregona. Vse količkaj večje naselbine tistih krajev so zvezane z dobro mrežo električnih cestnih železnic. Dom mojega prijatelja je bil oddaljen kakšnih 15 milj od glavne proge, a heka stranska proga me je privedla v bližino treh milj. Od tam je bilo treba seveda peš korakati. Bilo je že pozno v jeseni, a vreme smo imeli prijetno gorko in suho, kar je bila velika ugodnost. V tistih krajih namreč navadno dosti dežuje, posebno v jeseni, pozimi in spomladi.

Zamudil sem se v prijatni družbi prijateljeve družine ves dan, in tudi prenočil sem tam. Zgodaj zjutraj sem se odpravil do tri milje oddaljenega selišča, kjer sem upal dobiti voz električne železnice, da me potegne do glavne proge. Ob določnem času sem dospel do postajališča. Čakam nekaj časa, nakar vprašam nekega delavca, kdaj odpelje "kara" proti glavni progi. Možno je zmalaj z glavo in dejal, da sem jutranjo "karo" zamudil in da prihodnja odpelje šele ob štirih popoldne.

"Lepa reč!" sem si mislil, "kaj naj počnem zdaj ves ljubi dan v tem gnezd, kjer razen dveh ali treh bajt in ene lesne žage ni ničesar."

Po kratkem premišljevanju sem sklenil peš iti do glavne proge, kjer se dobi zveza vsako uro. Mahnil sem jo kar po železniški progi, da ne zaidem. Zložno sem korakal med temi smrekovimi gozdovi, ker se mi itak ni nikamor mudilo, pa čudi moja prtljaga me je nekoliko težila.

V žepu dežnega plašča je bingljaj precej težak zavitek, katerega mi je skrbna farmerjeva žena pred odhodom stisnila v roke, češ, da včasih na poti prav pride kaj za pod zobe. Po triurni hoji se mi je zazdelo, da bo to res prav prišlo, in ker sem bil že nekoliko truden, krenil sem z železniške proge v položno strmino, po kateri je skakljaj v dolino živahen studenec. Blizu izvirka, kjer so bile smreke bolj na redko sejane in pomešane z javori, sedem na podrti deblo in se poslužim dobrot, katere sem prinesel v žepu. Ob takih prilikah zna človek najbolj dostojno ceniti prekajeno klobaso, kos domačega kruha in studenčnico, čeprav jo mora piti s prgišča.

Po južini si našgem edino preostalo mi cigaro in se razgledujem po lepi okolici. Po debelih drevesnih štorih, ki so samotarili po mladem gozdu, sem sodil, da je bilo tam drevje posekano pred kakšnimi dvajsetimi leti, dasi je bilo od železniške proge videti, kakor da je gozd še nedotaknjen. V teh krajih je dosti moče in malo zime, zato drevje hitro raste, torej narava v kratkem času popravi škodo, ki jo je povzročila sekira.

Smrečje je prijetno duhtelo v poldanskem solncu in v to dišavo se je mešala mehkejša vonjava orumenega listja, ki je deloma ležalo po tleh, deloma se še zibalo po vejah listnega drevja. Pod sosedno smreko, kjer so bila tla gola in z igličevjem potresena, se je nekaj rudečilo. Izprva sem mislil, da je pač zarudel drevesni list, toda, ker je bila barva nekako nenavadna, šel sem pogledat ob blizu. Na moje začudenje sem našel pod smreko lepo rudeče jabolko. Na božičnih smrečicah res včasih rastejo jabolka, toda za smreke v gozdu ta posebnost ne velja. To bi bilo vredno preiskati.

Ogledujem se okoli: same smreke, pa nekaj javorov in pesikovine. Nato lezem kakšnih petdeset korakov višje v breg. Tam najdem malo kolonico, kjer je obkrožena od venca smrek rastla vitka jablana. Ni bila košata, ker ni imela dovolj prostora, zato je pa zrastle tem višja. Prav v vrhu, med orumenelim listjem, se je še rudečilo nekaj sadežev, a pod drevesom je bilo najmanj za košaro duhtečih jabol. Nekaj so jih že obgrizli zajci ali kakšne druge gozdne živali, druga pa so bila zdrava in rudeča kot pirhi. Pokusil sem jih in se prepričal, da je na malokaterem vrhu dobiti boljših.

Kako je zašla plemenita jablana v to gozdno samoto? Najbrže je kateri delavec, ki so sekali tu drevje pred desetletji, vrge v stran pol nagnito jabolko, ali ogrizek, pa je peček našel pot v zemljo, odkoder je pognala mlada jablana. Znano je sicer sadjerejem, da iz peška zrastle jablana ne rodi tako plemenitega sadja kot materino drevo, zato je treba taka drevesa cepiti, toda nekaj dobrih lastnosti pa le podeduje, če je bilo materino drevo res dobre vrste. Po več generacijah se seveda vse povrne v divjino in zraste navadna lesnika. Sadej prve generacije pa je še vedno okusno in lepo.

Vtaknil sem par jabolov v žep, in ko sem odhajal, mi je bilo kar nekoliko žal za to princezinjo plemenitega jabolčnega rodu, ki je za vse življenje obsojena na pregnanstvo v temnem smrekovem gozdu.

V decembru, nekako pred petnajstimi leti, sem prvič "raziskaval" naš jugozapad. Za Slovence tistih krajev sem nekoliko znal le iz naslovov, ki so mi jih dala na razpolago uredništva nekaterih listov. Kako doseči dotične naselbine in vse drugo, je bilo treba iskati in povpraševati. Ugajalo mi je v tistih krajih, ker je bilo vse drugače kot na severu in srednjem zapadu, posebno pa še iz vzroka, ker ni bilo zime. Solnčni žarki so bili tako prijetno gorki in mehki, kot v poznem poletju ali zgodnji jeseni. Vsled tega se mi je dopadla celo Arizona, s svojimi peščenimi griči, kaktusi in jukami, Indijanci in oslovskimi karavanami, ki so prenašale rudo z gorovja, v hribe pa provijant za delavce.

Po obisku maloštevilnih in raztresenih slovenskih naselbin v Arizoni, sem se podal v sosedno Californijo. Nekoliko sem se zamudil v Los Angelesu, nato v Porterville in potem v mestu Fresno. Od tam sem se napotil naravnost proti San Franciscu, kajti znano mi je bilo, da se tam nahajata največja slovenska naselbina na pacifični obali. Bilo je baš tisti dan pred Božičem, in ta praznik sem želel obhajati med rojaki. Saj je Božič dan kot vsi drugi, toda lepi spomini iz otroških let mu dajejo neki poseben sijaj. Človek si zaželi neke domačnosti, v kateri se ti spomini razcveto v vsej svoji prelesti.

Sedem na vlak Southern Pacific železnice v Fresno in kmalu smo veselo drčali proti severozapadu. Mimo nas so bežali temnozeleni oranžni nasadi, pokošena polja alfafe, dolge vrste visokih, sivkasto zelenih evkaliptov, obširni vinogradi, deloma orumeneli, deloma goli, in mala mesteca ali sku-

pine farmerskih poslopij. Vsako ljudsko selišče pa so krasile ponosne palme in druga vedno zelena drevesa. Ponekod so se po strniščih alfafe pasli kavdrajoči purani, drugod so v senci evonija ali takozvanih živih hrastov zadovoljno prežvekovale belo-črno marogaste krave.

Večirilo se je, ko smo zapustili mesto Merced, in kar žal mi je bilo, da ne bom mogel več dolgo občudovati zanimive pokrajine. Na neki mali postaji, kjer bi se brzovlak po voznem redu sploh ne imel ustaviti, stal je nenavadno dolgo časa; ko končno zopet zaškrpaleje kolesa, začel je voziti počasi nazaj. Potniki smo vprašujoče gledali drug drugega. Čez kake pol ure smo bili zopet na postaji Merced in vlak je po precejšnjem manevriranju zavozil na stransko progo. Ko se je na vratih pokazal sprevodnik, so ga potniki obsuli s košem vprašanj. Možno je vzdignil svojo svetilko, kot da prosi za posluh, nakar je povedal glasno, da smo ga vsi razumeli, da je reka, imenovana Merced River, odnesla železniški most. Na vprašanje kdaj pojdemo naprej, je sprevodnik odgovoril, da odrinemo, kakor hitro bo izgotovljen zasilni most, kar se morda zgodi v šestih, morda pa šele v štirindvajsetih urah.

Sledili so vzdihni razočaranja, jaz pa sem začel premišljevat, da-li naj čakam odrešena kar v vlaku ali naj izstopim in si v hotelu poiščem udobno posteljo. Končno sem se odločil, da izstopim in si poiščem v hotelu prenočišče.

Na peronu postavim svojo prtljago na tla in pričnem hoditi gori in doli, da nekoliko zberem svoje misli. Za prenočišče me ni skrbelo, saj so v mestu hoteli, toda jezila me je misel, kaj naj baš na božični dan počnem v tem neznanim mestu. Razočarani sopotniki, ki so izstopili, so se bili večinoma že razšli, le jaz sem še neodločen korakal gori in doli in jezno grizel konec cigare.

"Prokleta smola!" se mi je nehote glasno izvil iz ust, baš ko sem bil konci polmračnega perona.

"No, no, prijatelj, kaj pa je tako hudega?" se v naslednjem hipu začuje dobrovoljen glas izza farmerskega voza, ki je stal v poltemi konci postaje.

Ko se začuden obrnem, se mi počasi približa postaven farmer, zagorelih lic, star kakšnih 50 ali 60 let. Na licu mu plava nekoliko začuden, vendar dobrovoljen nasmeh. Obleden je bil v "overalls," glavo pa mu je pokrival umazanobel klobuk, s širokimi kraji in visoko štulo.

Ko premagam prvo presenečenje, morem samo vzklikniti: "Ja, ali je tukaj tudi kaj Slovencev?"

"Jaz sem eden, in vi, kot slišim, ste drugi, torej sva že dva," se zasmije možak. "Pa, če ne zamerite, kakšna pa je tista smola, na katero se jezite?"

Povem mu na kratko, da sem upal še tisti večer biti v San Franciscu, toda vlak zaradi podrtega mostu ne more naprej, in tako bom moral baš Božič preživeti v neznanim mestu, med samimi tujci.

"Pa imate kakšne sorodnike ali ožje rojake v San Franciscu?" poizveduje možak dalje.

Odgovorim mu, da nikogar ne poznam, da me pa ne skrbi najti dobre prijatelje, kjerkoli bivajo Slovenci. V tem zaupanju so me potrdile stotere izkušnje. Povem mu še svoje ime in po kakšnih poslih potujem po deželi.

"Kaj vi ste, pa res ste vi?" se začudi mož, in mi stisne roko, da sem kar zamižal. "Saj sem že dostikrat čital o vas in vaših potovanjih v slovenskem listu, ki ga imam naročenega. Jaz sem pa Kralj, Tomaž Kralj, in moje "kraljestvo" je deset milj od tukaj. Veste kaj, kar na voz položite svojo prtljago in prisedite k meni na kozla, pa boste moj gost nocoj in jutri, sploh dokler vam bo droga!"

Ugovarjal sem, da kot nenapovedan gost ne maram biti nadležen njegovi družini.

"To so prazni izgovori," me hiti zagotavljati moj novi znanec, "samo štirje smo pri hiši, jaz, starejša hčerka, ki gospodinja, mlajša, ki hodi v šolo, in en priletni moj daljni sorodnik, ki mi nekoliko pomaga pri delu. Farma, oziroma moje "kraljestvo," je veliko in precej na samoti, zato le redkokdaj dobimo kak obisk. Za Slovence pa sploh ne vem nobenega v tej okolici. Božični prazniki nam bodo dvakrat prijetni, če bomo imeli med seboj gosta, s katerim se bomo mogli kaj prav po domače pogovoriti."

"All right," pravim, "ampak oprostite me boste morali pri vseh, da prihajam kot hajduk v pozni nočni uri, nenapovedan in nepoznan."

"Bodite brez skrbi, mladi prijatelj," me pogovarja moj čudežno najdeni sorodjak, "vsi vas bomo veselili, saj vas vsi po imenu poznamo, meni pa se zdi, kot bi vas poznal že desetletja, dasi se nocoj prvič vidiva. Kar na voz skočite, pa se bova še spotoma kaj pogovorila!"

V par minutah je bilo mesto za nami in iskra konjiča sta veselo peketała po znani farmerski poti, dobro vedoča, da gresta proti domu. Tam nekje iz temnih nižin se je v nočni mir glasilo regljanje žab in kmalu so lunini žarki tuhtam osvetlili vodno gladino. Voznik mi je povedal, da je to Mariposa River. V pomladno mehkm zraku je plaval vonj evkaliptov in lorberja, nebeske zvezde so si mežikale, kot da vedo za veliko skrivnost, konjiča sta hrzala, midva na kozlu pa sva vlekla cigare in si pripovedovala najrazličnejše doživljaje.

Kmalu potem ko smo prevozili mejo Kraljevega "kraljestva," se je začela cesta lahno vzdigati, in pred nami so se v mesečini pojavili obisti tistih tipičnih californijskih gričev, katerih človek, ki jih je enkrat videl, nikdar ne pozabi. Ustavimo se na prostornem dvorišču pred veliko belo hišo, z razsvetljenimi okni. Ob straneh so tajnostno šepetale palme kot zaklete kraljičine. Gospodar izroči vajeti svojemu postarnemu sorodniku, ki nam je prišel naproti, in mu naroči, naj spravi konjiča v hlev, kar je na vozu pa naj znosi v hišo; potem naj se podviza v družinsko sobo, češ, da imamo gosta, torej večer ne bo dolgočasen.

Ko stopiva z gospodarjem v hišo in jaz odložim svojo prtljago v kot, se je vprlo vame četvero oči, napol začudeno, napol zvedavo; pri božičnem drevescu sta stali deklica desetih let in druga dvajsetih ali nekaj več. Hišni gospodar je seveda hitro napravil konec splošni zadregi s tem, da me je predstavil in povedal na kak način sva se našla. Takoj nato je zasijala kot solnčni žar tista vljudnost in zaupljivost, ki je doma na našem zapadu in ki jo baš pri naših tamkajšnjih rojakih najdemo v podvojeni meri.

V par minutah je bila na mizi razkošna večerja, ki je posebno meni vsled dolgega tresa na vozu izborna teknila. Po večerji smo še trli lesnike in orehe in lučili pečene kostanje. Razumelo se, da ni manjkalo tudi rujne kapljice, ki nam je razvezala jezike in privabila na površje vso dobrohotnost in sorodnost pristnih slovenskih sre. Pogovarjali smo se o božičnih šegah in navadah starega kraja, o življenju Slovencev v raz-

ličnih krajih Amerike, o potovanju, o farmah in sploh o vsem mogočem. Rosie, tako je bilo ime starejši hčerki, je bila izvrstna družabnica in gospodinja, ob enem pa je kazala toliko neprisliljene inteligence, da nisem mogel razumeti, kako more na samotni farmi zrasti kaj takega. V poznih nočih, oziroma v zgodnjih jutranjih urah, smo se podali k počitku, želeči si "a merry Christmas" tako prisrčno, kot bi se poznali že iz otroških let.

Drugo jutro je stalo solnce že precej visoko, ko sem se izluščil iz hiše in se izpod košate palme razgledaval po položnem gričku, na katerem je stala hiša, in po prostrani farmi, ki se je na eno stran končavala pri malem potočku, na drugo stran pa v zelen gozd. Iz hleva pride Rosie z mlečno posodo v rokah, mi vošči dobro jutro, in pripoveduje, da se je danes malo zakasnila z molžo. Krav je dvanajst in molže je precej; oče ne vtegne, mala Anica še ne more, hlapec pa ne more vsega. Lica so ji rdela kot vrtnice tam za ograjo in priprosta obleka je zapeljivo izdajala lepe oblike njenega stasa.

Po zajutruku je Rosie razdelila božična darila in tudi jaz sem bil deležen rožnatega zavitka. Na moje vprašanje, če ne bo kdo drugi vsled tega prikrajšan, je odgovorila, da se ji je pri nakupu božičnih daril kar zdelo, da mora imeti eno v rezervi, dasi ni vedela komu naj bi ga dala.

Jaz sem šaljivo pripomnil, da je morda mislila na apostola Pavla, ki je pisal o Korinčanih ali karkoli so že bili, da so postavili altarje vsem znanim bogovom, in končno so postavili altar še neznanemu bogu.

"Kaj pa, če ste vi tisti neznani bog," se nasmeje deklica in odhiti v kuhinjo.

Potem sva z gospodarjem ogledovala farmo. Velika je bila, parsto akrov. Večinoma je bila obsejana z alfalfa. Ta krma ima dobro ceno in da primeroma malo dela. Po večini jo proda, ker ducat krav ne rabi veliko. V položni strmini nad hišo je obsežen vinograd. Trtam se je že osulo listje, toda marsikje visi na njih še mnogo rdečega grozdja. Na vprašanje zakaj ga niso potrgali, mi odgovori, da se ne izplača delo. Grozdje se prodaja po \$15.00 tona (to je bilo pred prohibicijo), pa se ne izplača delo obiranja in nabavljanje košar. Kar je imel posode v kleti, je napolnil, drugo pa je pustil na trtah. Naj se ptiči gostijo. Trta dobro obrodi, ne da mnogo dela, in včasih se primeri, da se cena grozdja vzdigne. Za zdaj pa, če se komu zahoče svežega grozdja o Božiču, gre kar v vinograd ponj.

Pri kosilu, ki je delalo vso čast kuhinjski kraljici in "kraljestvu" mojega gostitelja, smo v živahnih pogovorih sedeli dolgo časa. Seveda se tudi nismo preveč nazaj držali od rujne, pet let stare californijske kapljice. Kdo bi varčeval pri tem, če je toliko grozdja, da ga kar na trsu puščajo! Ozrl sem se skozi okno in popoldansko solnce je tako krasno sijalo, da sem izrazil željo iti na prosto, da se navijem californijske jeseni, zime in pomladi, ker tu je pač vse troje skupaj.

"Tudi dobro," priklama gospodar, "meni se hoče pa nekoliko dremati, bom pa malo zasmrčal tu-le v naslonjaču."

Stopim na prosto in zavijem najprej na vrh ob hiši. Tu so cvetele rdeče vrtnice, bele krizanteme, rumene kalendule, zlati mak, pisane mačke, živooke cinerarije, duhteči fajgeljni in ne vem kaj še vse. Kakšna pisana cvetlična družba je mogoča o Božiču v Californiji! Videlo pa se je, da vrt oskrbuje večša in ljubeča roka.

V nekaj minutah se mi pridruži Rosie in vpraša, če mi zamore biti za kažipota. Jaz sem šaljivo pripomnil, da ji ne svetujem pomešati se med cvetlice, češ, da bi se utegnil zmotiti pri trganju.

"O, tako nevarno pa ni," se je zvonko zasmejala.

Pregledala sva nato in strokovnjaško presodila cvetlice in zelenjavo na vrtni, nakar sva krenila nad hišo v vinograd. Vinograde že od nekdaj ljubim, ta mi je bil pa še posebno všeč, ker je po trsu viselo toliko rdečega, kot med sladkega grozdja. Nad vinogradom je bilo gostozarasto, temnozeleno grmovje. Ko prideva bliže, vidim, da je grmovje, imenovano "holly", iz kakoršnega spleta v Ameriki znane božične vence. Na njem je bilo vse polno škrlatno rdečih jagod.

Vrhu vinograda sedeva na debelo drevesno deblo, ki je ležalo tam že bogve koliko časa. Pogled po pokrajini, ki je ležala pred nama in katero so oblivali mehki žarki popoldanskega solnca, je bil očarljivo lep, in princezinja tega samotnega kraljestva je znala nenavadno mikavno opisati vsako posamezno točko. Čudil sem se lepoti pokrajine in še bolj sem se čudil tej očarujoči in zagonetni cvetki samote. To ne more biti priprosta farmerska deklica. To je kot zakleta princezinja v deveti deželi! Povedal sem svoje mnenje svoji dražestni tovarišici, ki se je zasmejala, da so se vzemirili zlati kodri.

"Saj ni bilo vedno tako," pravi, "pred osmimi leti sem bila učiteljica v dvajset milj oddaljenem mestu. Takrat pa je zbolela moja mati in v tednu dni je ni bilo več. V zadnji uri me je še prosila, naj skrbim za očeta in naj vzgojujem sestro Anico, ki je bila takrat komaj dve leti stara. Obljubila sem sveto, in svojo obljubo zadržila z zadnjim poljubom. Kako bi mogla kdaj pozabiti ali prelomiti tako obljubo? Od takrat gospodinjim očetu, ki ni nikoli mislil na ponovno ženitev, in vzgojujem mojo sestro Anico. Kako bi moglo biti drugače? Svoje razvedrilo najdem v delu, v lepi naravi, ki me obdaja, in v knjigah. Srečna sem v gotovem oziru, vendar včasih mislim, da usoda ni povsem pravična napram meni in da bi bilo lahko drugače."

Šele zdaj sem razumel zagonetko te zaklete princezinje, in jo skušal spraviti na lepše misli. Govorila sva še mnogo in dolgo, dasi danes ne vem kaj. Gotovo pa je moralo biti kraj lepega, ker je bila sama lepota vse na okoli. Ameriški škrlanec je vrhu telefonskega droga vriskal svojo večernico, solnce, ki se je odpravljalo kopat v zelene valove Pacifika, je bilo škrlatno rudeče, božični venci v ozadju so bili posuti z rdečimi jagodami, grozdje, ki se nama je ponujalo s trsja, je bilo v poslednjih žarkih solnca živorodeče in oh, tako sladko, toda daleč ne tako, kot so bile rdeče in sladke ustnice zaklete princezinje — lepe Rosie.

To je bilo v tistih daljnih, lepih časih, ko še nisva bila skregana s srečo. Da, prijatelji, takrat sem imel sreče na koše, pa kaj je pomagalo, ko nisem imel pameti! Zdaj vem iz vsakdanjih brc, da nimam več sreče, glede pameti pa — vedo bogovi...

LISTNICA UREDNIŠTVA

Nekaj dopisov, ki niso nujni, so dopisi došli s predzadnjo pošto, je bilo treba odložiti za pozneje, in jih urednik ni vtegnil, je deloma vsled preoblike se prirediti za tisk. Ko bo čas in zonskega gradiva, deloma ker prostor, pride vse na vrsto.

TRI BOŽIČNE STORIJE

(Za Novo Dobo — V. J. V.)

Pravzaprav ne nameravam napisati kako navadno, vsako leto se ponavljajočo božično storijo, katera se običajno žalostno začne, še bolj žalostno nadaljuje in potem koncem konca prav veselo, oziroma "O. K." konča. Takih storij je naša slovensko-ameriška literatura polna — in odkar se je razvilo med nami naše časopisje in leposlovje, je menda vsak pojedini slovenski časopis objavil saj par ducatov takih v srce "segajočih" povesti.

Tudi ni moj namen opisati pomen božiča in še posebej božičnega večera, pa bodisi iz zgodovinskega ali pa verskega stališča, kajti to so storili že nešteti ljudje vseh narodnosti našega sveta tekom minolih stoletij, tako da, ako bi i jaz skušal kaj sličnega napisati, bi to bilo le starinskega pomena; in starinski pomeni sploh niso več pomeni, pač pa le brezpomembni zgodovinski spomini ljudi, ki so živeli v zgodovini.

Pa ako bi taki ljudje zamogli dandanašnji priti k nam na naš planet božičevati, stavi svojo glavo, da bi takoj svoje kovčke poslali po expresu nazaj, in bi odšli, od kjer bi že prišli — v sijajna in nežnootopla nebesa, ali pa v prav toplo in tropično-vroče peklo. Potem bi tam svojim dragim rojakom pripovedovali, kakó je sedaj tukaj pri nas ob božičnem času; kako na nebesa in na pekel se je malokdo misli; kako težko se je izogibati neštetim avtomobilom; kako se sedanj ljudje našega planeta zabavajo v kabareti; kako — baš za božič — ljudje bogate in obubožajo na borzah; kako se na zemlji sklepajočasne poroke na poskušnjo, ki jedva trajajo do prihodnjega božiča in ki se nikdar ne sklepajo v nebesih — itd. ad infinitum.

Pred dvema leti sem božičeval v New Yorku, lani v Bostonu in letos moram "obhajati" božični praznik "nekod v Michiganu." Pa je povsem naravno, da kadar je človek sam, se dolgočas — in ker mi dolgočasje že od nekdaj ne ugaja, božiču sem sedaj že v tretjič med ljudmi, katerih sicer ne poznam, ki pa so vendarle ljudje naše dobe in ki "vsak po svoje" skrbijo za to, da je božič res vredno božičevati med njimi, vsaj v kolikor pridejo zgoraj omenjena mesta v poštev. Evo:

V New Yorku: Flaperice rudeče pobarvanih ustnih, ki se neprestano občudujejo v ogledalih, ki so pritrjena na stene vež neštevilnih gledališč, pričakujejo svoje začasne ljubitelje.

Godba Salvation Army svira na Cooper Square angelsko himno, nakar poveljnik pozove vse poslušalce v bližnjo dvorano na brezplačne sandwiche in dokaj vodeno kavo.

Nepozabni Willie Edrington, ki je zgradil Earl Carrollovo gledališče — in Earl Carroll, ki je priredil šampanjsko kopeli neki plesalki.

Zidovske prodajalne okrašene z zelenjem in napis "Veseli božič." Božična doba je za nje najveselejša, kajti vse hiti k njim, da z darili, katera pri njih kupijo, osrečijo svoje krščanske sorodnike in prijatelje.

Hopla-dekleta in u-la-la-device nepreglednih množ

TRI BOŽIČNE STORIJE

(Nadaljevanje iz 5. strani)

svilenimi bandanami.

Umetni labudovi na jezeru v Central-Parku plavajo polni zabljajenih parov in trobijo s Fordovimi trobili, da se na ta način ne sliši božično poljubovanje.

V Bostonu:

Na božični večer odšel sem na zgodovinsko pokopališče za javno knjižnico blizu Boston Commons, kjer so pokopana trupla raznih naših zgodovinskih kapacitet. Ogledal sem si spomenik zgodovinskega jezdeca Paul Revere, ki je svojodobno budil ljudi "v temni noči" in jih klical na orožje proti Angležem. Pa mi je nek nepoznanec, ki je tudi občudoval Reverejevo piramido, dejal, da bi bilo vsekakor umestno in dokaj patriotično — ako bi Bostončani postavili kje v bližini spomenik Reverejevemu konju: kajti brez konja bi on na nikak način ne mogel probuditi in sklicati k orožju toliko ljudi, da bi pognali Angleža v beg. Dejal je tudi, da je današnji svet nekako "nehvaležne sorte," ker inace bi Reverejev konj že davno imel svoj spomenik v Bostonu.

Mož je imel na vsak način prave nazore. In potem sem odšel v bližnjo javno knjižnico, kjer sem prebral vse zgodovinske podatke glede Reverejeve jeze.

Pa so ti zgodovinski podatki nepopolni, kajti v njih ni zapisano, je li blagopokojni Paul Revere jezdir konja ali kobilu... In vsled tega Bostončani ne vedo, naj li postavijo spomenik konju ali kobilu — — —

Ko sem božičeval v Bostonu, vršila se je tam konvencija učiteljske Nove Anglije. Pa so to vesela dekleta, da prav vesela dekleta. V hotelu, kjer sem stanoval, bilo jih je 212 in ker je bilo mraz, grele so se z cocktaili iz New Brunswicka. In potem je bilo vsem gostom v hotelu toplo, pa je božičevanje trajalo do ranega jutra, nakar je pedagogični korus zapel "Mir ljudem v hotelu" — in božični dan smo praznovali s spanjem, ki je bilo itak na programu konvencije.

Nekje v Michiganu:

Loaferji na ulicah kade cigarete in nagajajo dekletam, ki so napolnile vso Woodward Ave. Dekleta barvajo svoja lica z rujavo-rudečim rouge in kupujejo božična darila.

Zelena barva na Fordih in Fordičih prevladuje in v lobyjih hotelov pijo ljudje zeleno pijačo abstinentne barve.

V department-prodajalnicah prodajajo takozvane cocktail-shakers.

Jedini Rolls-Royce avtomobil v mestu, stoji pred hotelom Fort Shelby. Hotelski vratar je oblečen v kozaško uniformo in zopet drugod oglašajo božična kopališča in "posebne maserje."

Casopisje objavlja oglase, ki vabijo na božično večerjo v nek italijanski restavrant, katerega je ravnokar odprla neka "penzionirana operna pevka." In v veži "mojega" hotela prepeva sekstet ono znano in zgodovinsko: "For he is a jolly good fellow."

S kratka: tudi v Michiganu je saj 90 odstotkov prebivalstva deležno prosperitete, ker inace bi ljudstvo ne bilo tako veselo in zadovoljno, kakor je letos. In Kanada je blizu; pa menda baš vsled tega i tukaj ni miru za ljudi na zemlji, ki so dobre volje . . .

Božična drevesca.

Vsako sezono se porabi ogromno mno'na božičnih drevesc. V to svrhu se rabijo različnih vrst smreke, jelke in borovci. Drevesca so porabna v starosti od šestih do desetih let.

Sladka lemana.

V Porto Ricci so vzgojili lemane, ki so skoro tako sladke kot oranže, a dišavo in druga svojstva so ohranile.

PRED PETNAJSTIMI LETI

(Janko N. Rogelj).

Zadnje čase je naša publika vsa vneta, če jim damo duševne hrane iz naše slovenske zgodovine pred petnajstimi leti. Radi tudi čitajo, ako jim podamo berilo, ki nosi naslov: Dvajset let pozneje. Vse morajo čitati, kar jim damo, menda to iz hvaležnosti, da jim sploh kaj damo v naših časopisih.

Prosim potrpljenja: Pred petnajstimi leti sem prišel v Ameriko, kateri se je reklo Kanada. Ustavil sem se stricem in prijateljem v mestu Vancouver, British Columbia, torej skoro tam se vidi v Alasko, morebiti tudi na Japonsko in Kitajsko. Prijatelji moji, to je že na koncu Amerike; človeku ne kaže drugega, da se obrne nazaj in pravi: "Predaleč smo jo prijadrali."

Mesto Vancouver in okolica s prastarimi gozdovi nam v poznih jesenskih in deževnih dnevih ni ugajala. Krenili smo jo v Seattle, Washington, od tam po naročilu in postrežbi neke Employment Office (delavske posredovalnice), v mrzlo, pusto in snežno Montano. Tam se je pričel moj križev pot. Dobil smo delo pri konstrukciji stranske proge Chicago, Milwaukee and St. Paul železnice, v vasi Damers, severno od mesta Great Falls, Montana. Po treh tednih smo dobili potne liste in prosto vožnjo nazaj v Great Falls. Imenitno, hvalevredno. Prišli smo v mesto par dni pred Božičem, "praznovati moj prvi Božič v Ameriki." Nastanili smo se v malomestnem delavskem hotelu, v sobi brez oken, s črnimi stenami in brlečo plinovo svetilko. Strašno prikupljiva je bila ta soba, tako dobro zaprta in solidna, da tudi uš, ki se je ločila iz človeških bivaljš, se ni mogla izgubiti, ampak je po kratkih počitnicah pribežala v varno zavetje. To so bili naši stalni gostje in odjemalci, naši edini spremljevalci, s katerimi smo si delili sočutje in gorkoto.

Dan pred božičnimi prazniki smo vendar dobili sobo z enim oknom, s prekrasnim razgledom na vetrovne in s snegom zamestane montanske holme. Okno je imelo razbito steklo. Lepa prilika. Kadar je bilo v sobi le preveč mraz, takrat sem za tolažbo pomolil roko v čudovito montansko ozračje ter prišel do prepričanja in dvoma, da nisem mogel konstatirati: Kje je več mraza. Bil sem kot prvi pesnik Župančič:

Čepel je cigan božični čas
ves gol, le z mrežo pokrit,
— skozi luknjico prst je potikal ven
in se stresal: "Hu — zunaj je mraz!"

Dan pred Božičem. Vreme je bilo nad vse zimsko in montansko, če kdo ve, kaj je mraz v deželi ali državi Montana. Tudi deklet bi poljubil, če bi se pri tem ogrel saj za dve stopinji starokrajskega Celzija. Stradali smo toplotnih kalorij. Popoldne sva šla s prijateljem na sprehod, na promenado lesenih obcestnih tlakov. Imenitno. Hvala bogovom, da sem takrat prinesel starokrajske "štefletne" domov. Ko se tako sprehajava in molče zabavamo v zabavo montanske burje, nehoti zagledava mojega strica, ki si je nadel težak nahrbtnik na svoj premrti hrbet. Prepričana sva bila, da išče montanske gorkote. Tudi motila ga nisva.

Vrneva se domov in premišljujeva, kako je v domovini. Potekle so ure, prišla je noč, strica "pa od nikoder ni." Nekako ob deseti uri naju postane strah, zato se obrneva do hišnika Bogeve, kaj je mislil, ko sva pričela s slovenskim jezikom.

"Pa ga po nemški pobaraj," pravi prijatelj Tone.

"Sprechen Sie deutsch?" ga vprašam.

Dedec me pogleda salamsko nezaupljivo, obrne se kot Deseti brat v Krjavlovi koči zaklene vrata in gre. Usoda je

bila zapečaten za pol ure v privatnem zaporu.

Udana v usodo prve božične noči v Ameriki sva potrpežljivo prenašala začasni zapor v gorki hišnikovi sobi. Še smejala sva se, ko se je ogrel mrzli in zastani jezik.

Odpro se vrata, dedec se je vrnil v spremstvu policije in tolmača, ki je za silo tolkel nemščino. Dogovorili smo se, ter smo se vsi strinjali, da je moj stric iskal gorkote v kakšnem salonu ter nehoti dobil preveč vročine, zakar so ga spremili v mestne zapore. Pa smo šli v lepo božično noč, navdušeni in prepričani, da najdemo sopotnika in strica v oskrbi mestnega zavetišča, kjer deli prevetilo vročino s premrtimi Indijanci.

Šlo se je za resen slučaj nadmerne pijanosti, zato obiščemo najprvo takozvani primitivni otelek tamkajšnjih zaporov. Čer hranijo predzrni in pijane Indijance v železnih kletkah, v družbi potrebnega mrčesa, ki dramijo zaspance in pijance iz prve omočice. Videl sem jih, kako spijo "nezdramno spanje preko noči." A strica ni bilo, božično veselje je bilo pokvarjeno. Pozneje sem zvedel v East Heleni, Montani, da je odšel tisti večer z nekim Ircom nazaj v Canado.

Božič! — Prespala sva ga nekako tako, kot stari Scrooge v Charles Dickens-ovi "Božični pesmi." Čudovito prestrašena sva gledala v beli montanski svet. Na Božič sva obedovala v neki restavraciji; naročevala sva hrano potom male angleško-slovenske knjižice, katero sem kupil v Ljubljani pred odhodom v Ameriko.

Dopolodne sem prišel tudi do prepričanja, da suknje še ne norem kupiti, ampak namenil sem se kupiti nove hlače, da bo malo več gorkote meni in moji številni družini. Stopiva v trgovino, odprta je bila tudi to dopoldne. No nemško sem kupoval, po nemško se mi je odgovarjalo, le da sem začutil v tej nemščini ribenški dijalet. Pa sem molčal, ko mi je trgovec že zavijal hlače. Kolajem denar, stopi iz ozadja trgovine ženska, pa pravi po slovensko: "Zapri in jest pojdi."

Takrat sva tudi midva spoznala našega rojaka Ribenčana, po imenu Lovšin. Pogovarjali smo se, nakar nama je dal navet, da naj greva za delom v East Heleni, Montano, kar sva tudi napravila.

Zadostuje. To je bilo pred petnajstimi leti. Kako bo dvajset let pozneje, tega vam ne morem povedati. To vam ahko napišem čez pet let. Prosim, počakajte, drugače vas ne morem postreči z berilom: Dvajset let pozneje!

OSAMLJENA

(Frank Troha).

Vse je bilo odeto v belo snežno odejo, polja, pašniki in gozdovi. Bilo je par dni pred veselo pričakovanimi božičnimi prazniki. Čeprav je bilo vse zimsko pusto in pokrito s snegom, se je vendar mlado in staro veselilo prelepega božičnega večera. Kakor vsako leto, tudi akkrat ni hotel nihče zaostati, la ne bi na en ali drugi način pokazal pomen božičnih praznikov.

V tistem času so po naših krajih le bolj malo postavljali božična drevesca, ker ni bilo za okras istih tako vsega na razpolago, kot je v tej deželi. Navadno pa so postavili po kmetih v kotu velike sobe goro z mahu, po kateri so razstavili mnogo papirnatih ovac, goved in hlevček z jasicami, kamor sta se zatekla za prenočišče Jof in Marija in kjer se je rotilo čudežno dete. Tako smo udi pri nas doma napravili "sako leto en dan pred Božičem." Bil sem še deček šolskih let, sem se bil podal z mojim starejšim bratom v bližnji

gozd, da nabereva mahu za betlehemiški grič v kotu sobe, kamor se postavijo ovce, pastirski in hlevček. Ko sva izkopala izpod snega in natlačila v vreče dovoljno količino mahu, sva se podala po poti, ki je bila zelo ugajena od sani, proti domu. V nekaj minutah dospelva na vrh klanca, nakar se spustiva po njem navzdol. Pred seboj zagledava staro ženko, ki nese butaro suhljadi za kurivo. Nakentrat ženi izpodrsne, da pada po trdih tleh, butara pa se zakotali nekaj korakov proč od nje.

Urno se z bratom približava ženi, da ji skušava pomoči na noge, ako bi bilo treba, in da ji pomagava naložiti težko butaro na rame. Brat jo strahoma ogovori: "Ali ste se kaj potolkli? Ali vas kaj boli?"

Toda od ženske ni bilo glasu, in že sva mislila, da se ji je kaj hujšega pripetilo. Polagoma s s težavo se je vendar spravila na noge. In kakor da naju ne vidi, se je ozrla proti nebu in vzdihnila: "O Bog, vzemi mi življenje!"

Midva z bratom sva se spogledala, ker nisva mogla umeti, zakaj si ženska želi smrti. Vedela sva pač, da je sirota, toda bila sva še premlada, da bi mogla razumeti njeno gorje, ki jo je tiralo v obup.

Od takrat je preteklo že mnogo let. Siromašna starka ni bila učakala prihodnjega Božiča. Želja se ji je bila izpolnila, kajti smrt jo je rešila revščine in osamljenosti. Tudi mojega brata že krije črna zemlja; pokosila ga je bila grozna svetovna vojna.

Po mnogih letih se še živo spominjam tistega predbožičnega dogodka. Kar mi ni bilo razumljivo takrat kot otroku, mi je razumljivo sedaj, in se prav nič ne čudim, da si je revna starka želela smrti.

Moža je bila izgubila zelo zgodaj. Ostala je sama, z malim sinom. S trdim delom je morala služiti kruh zase in za svojega sinca.

Hodila je v dnino h kmetom, zdaj k enemu, zdaj k drugemu. V trudu in skrbih so minevala leta, in mali sinko se ji je razvil v krepkega mladeniča. Prišel je delati v gozdu, in ker sta oba delala, postalo jima je življenje lažje, in celo prihranila sta si nekaj malega za slabše čase. Upolno je mati gledala v bodočnost in ponosna je bila na pridnega sina, ki ji je povračal njeno skrb s svojo pridnostjo.

Toda ti svetli upi za bodočnost so revi nenadoma zatemneli. Nekega dne ji sin povedal se je odločil iti v Ameriko. Mati mu je ugovarjala, branila mu, in ga prosila, naj je ne pusti osamljene. Kaj naj počne brez njega? Toda sin se ni dal odvrniti od svojega sklepa, posebno še, ker je videl druge mladeniče, ki so odhajali v daljni tuji svet. Tudi on je hotel za njimi tja, kjer se zasluži mnogo denarja.

Prišel je dan slovesa, in vsa v solzah je mati poslednjič poljubila svojega sina, ter ga zimsko pusto in pokrito s snegom, se je vendar mlado in staro veselilo prelepega božičnega večera. Kakor vsako leto, tudi akkrat ni hotel nihče zaostati, la ne bi na en ali drugi način pokazal pomen božičnih praznikov.

V par tednih je dobila že pismo od sipa iz tujine, za nekaj dni drugo, nato zopet nadaljna v primernih presledkih. Priiskala je ta pisma na srce in jih molčila s solzami. Saj so bila od sina edinca. Izprva je bical dobro. Delo je dobil in rilično zaslužil. Tudi nekaj lenarja je poslal, katerega pa ni potrošila, ampak ga je spravila za slabejše čase. Pololažila se je mati, češ, saj je sin ostal dober fant, ki je ne bo pozabil, ampak vse izpolnil, kar je obljubil.

Pretekli so meseci in leta. Fant je zašel v slabo velkomestno družbo in polagoma pozabljal na mater in na njej dane obljube. Pisma so materi

prihajala vedno v večjih presledkih, in končno jih je decela zmanjkalo. Osamljena mati je čakala, jokala in molila. Ljudje so prihajali iz Amerike in prinašali denar, eni več, drugi manj. Vsakega posebej je hitela vprašati, če je kaj videl njenega sina. Nekateri niso znali nič povedati o njem. Končno pa je naletela na enega, ki je sina poznal, in ta ji je povedal, da je fant zdrav, da dobro zasluži, samo v slabo družbo zahaja in zapravi vse.

Tiste novice so ženko silno potrlje. Starala se je še hitreje, še kot poprej, pomanjkanje se je oglašalo v hiši. Reva je obupala nad življenjem in čakala le še na smrt kot rešiteljico.

Nastopila je ostra zima in ljudje so se stiskali okoli gorkih peči. Približal se je Božič in vse se je pripravljalo, da lepih spominov polne praznike kar najlepše proslavi. Siromašna, osamljena starka na niti drv ni imela, da bi si ogrela svojo borno kočico in da bi si skuhalo svojo revno hrano. Njuno pripravljanje za božične praznike je bilo nabiranje suhljadi po zasneženem gozdu. S težavo nabrana drva je, v butare povezana, na starem hrbtu nosila domov. Tako sva jo našla z bratom, ko sva nosila iz gozda božični mah. Ni čuda, če si je v takem položaju želela smrti.

Za majhen del tistega denarja, katerega je sin brez potrebe proč zmetal, bila bi revala lahko dobro preskrbljena s kurivom, hrano in gorko obleko. Poleg tega ne bi se bila čutila osamljeno, da bi se je bil sin vsaj tuintam spomnil. Zavest, da jo je pozabil njen lastni otrok, bolela jo je pač hujše kot vse drugo.

Čemu naj bo človeku dolgo življenje, če ostane osamljen. Če ga zapustijo in pozabijo njegovi lastni otroci? Saj je kot napol suho drevo sredi zasneženih planjav, ki samo še čaka močne burje, da ga podere.

in mnogo je takih slučajev. Teško si je predstavljati, kako se more normalen človek veseliti in zabavati ko ve, da njegov ostareli oče ali mati vzdihuje v bedi in osamelosti. Vsaj božični čas naj bi takim pozabljenim sinom in hčeram z drugimi lepimi spomini prinesel tudi spomin na njihove stariše, če so še živi. Če so oddaljeni, naj bi se jih spomnili vsaj s par vrsticami, če so v potrebi, še s čim drugim. Njim se ne bo dosti poznalo, osamelim solcem in stankam pa bo to gorak solarni žarek.

SREČA V NESREČI

Med novicami iz stare domovine sem pred nekaj tedni čital v Novi Dobi, da je v Vinoharjih umrla vaščanka Katari-na Dolenc, po domače Naconka, ki je igrala zelo važno vlogo v dogodku, katerega je dr. Tavčar opisal v povesti "Izgubljeni Bog." Kot je bilo poročano, je puščico s posvečeno hostijo našla v gozdu beračica, katere jo je dala otrokom Naconke za igranje, mati pa je čedno igranico vzela otrokom in jo spravila v žep, ne da bi bila pogledala, kaj je v nji. Sele mežnar, ki je šel izgubljeno puščico iskati, je Naconki povedal, kaj pravzaprav nosi v žepu.

Meni je tisti dogodek znan, ker sem tistikrat hodil v šolo v Poljane. Kateheta, kateremu se je bila tista nezgoda pripetila, se tudi dobro spominjam, ker mi je večkrat v šoli ušesa nategnil. Včasih sem morda zaslužil, ali pa tudi ne.

Gori omenjena novica pa me je ob enem spomnila neke zabavne dogodbe, pri kateri je prej omenjeni svečenik neprosto voljno sodeloval. Možno se je snad vozil na biciklu in nekega pomladnega popoldneva se je peljal na obisk k župniku na Trate. Ta fara se nahaja nekako trideset ure hoda od Poljan. Ko se je pod večer vračal z obiska, je med Srednjo vasjo in Dobjem dohitel neko staro

EXCERPTS FROM THE MINUTES OF THE 13TH REGULAR CONVENTION OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Amendments And New Sections In The By-Laws.

The thirteenth regular convention of the South Slavonic Catholic Union has held its sessions at Ely, Minnesota, during six days, from July 30 to August 4, 1928. At the convention were present 166 delegates and supreme officers. Twelve sessions were held. The convention adopted the following amendments and new sections in the By-Laws. (The amendments and new sections are printed in heavy type):

The jurisdiction of the South Slavonic Catholic Union shall be the United States of America, the Dominion of Canada and the Republic of Mexico.

The executive committee shall consist of the Supreme President, Supreme Vice-President, Supreme Secretary, Supreme Treasurer, and Supreme Medical Examiner. The Board of Trustees shall consist of five Supreme Trustees. The Supreme Judiciary Committee shall consist of three members.

A new Section: The union shall publish its official organ and other publications in a fraternal spirit and culturally progressive thought.

A new Section: In the event of death, resignation or demotion of any supreme officer the convention shall elect, besides the active supreme officers, the following alternates: for the positions of the Supreme Vice-President, Supreme Secretary and Supreme Treasurer, one each; for the positions on the Board of Trustees and the Supreme Judiciary Committee, two each. The alternates shall be elected separately at the time of the election of supreme officers. Should the list of alternates so elected become vacated, the supreme committee shall have the right to appoint new members to fill any vacancy and these shall be officers with full powers, according to the constitution and the By-Laws.

The next convention shall be held in the week beginning on the last Monday in July of the convention year. The place of the following convention is Indianapolis, Indiana.

The majority of the executive and supervising committee may propose a referendum for a change of the convention

beračico, in nesreča je hotela, da je z vso silo butnil vanjo. Reva je seveda padla kot je bila dolga in široka, toda tudi biciklist je prav neusmiljeno položil svoje kosti na drugo stran ceste.

Beračica, ki seveda ni vedela, kdo jo je tako nekrščansko prevrnil, je ježno zarentačila: "Da bi te le hudič vzel!"

Ko pa se spravi na noge in opazi kdo se pobira na drugi strani ceste, ji je bilo seveda takoj žal za izraženo željo. Nekaj časa sta se nova znanca kar molče gledala, končno pa je biciklist prišel k sebi in vprašal stariko, če se je kaj pobila. Reva se je malo otipala, nakar je hitela zagotavljati, da ji nič ni, samo malo da se je prestrašila. Pa je mož segel v žep in ji velikodušno lpodaril svetel goldinar. Toliko denarja je stara beračica pač malokdaj imela v svoji poseti, zato je takoj pozabila na strah in bolečine.

Ko je dospela v Dobje, se je pri vsaki hiši ustavila in pripovedovala, kakšno srečo je imela v nesreči. Povsod je pristavila, da za en goldinar se pusti povoziti z biciklom vsak dan trikrat, če bi bilo treba. Pa se ji menda ni nikdar več ponudila prilika zaslužiti goldinar na tako lahek način.

Joseph Rudolf,
South Omaha, Neb.

city should such a change be beneficial to the Union.

A new section: Only those members who are American citizens shall be deemed as qualified candidates for the supreme office. These shall be able to read and write. Those members who are in the supreme office or on the committee of any similar organization shall not be eligible for candidacy. Only the Supreme Medical Examiner shall be excepted.

All supreme officers shall assume their duties on January 1st, after the end of the year in which the convention was held, and they hold their office until the 31st of December of the following convention year; excepting the trustees who shall give up their office at the end of the revision for their office term. Those officers who shall have died, resigned or have been demoted, are also excepted.

Elections for delegates to the regular convention shall be held in the months of April and May of the convention year.

The alternates for delegates shall be elected separately in the same manner in which regular delegates are being elected.

An initiative motion shall be seconded by one-third of the lodges of the union before being put to vote. Three-fourths of members present at the meeting shall have to vote for an initiative motion to pass it; and the members shall be called to such meetings by letters of through the official organ.

The per diem of the delegates and officers shall be \$7 a day.

A new Section: The subordinate lodges shall pay the expenses of the supreme officers when they take part in the lodges' entertainments or celebrations.

An addition: The union shall pay for Pullman accommodations only when the distance of travel exceeds 500 miles.

Salaries of the supreme officers:

Supreme President \$50 per month.

Supreme Vice-President \$20 a year.

Supreme Secretary \$250 per month.

Supreme Treasurer \$60 per month.

President Board of Trustees \$180 a year.

Other Trustees \$60 a year.

President of Judiciary Committee \$75 a year.

Other members of Judiciary Committee \$35 a year.

A new Section: The supreme committee shall elect from among its members a financial or investment committee.

A new Section: The Supreme Secretary shall report in the official organ every six months on all newly bought bonds, their value and price and when and from whom bought.

An amendment: The supervisors shall also examine the books of the managing editor.

An amendment: The secretary shall report in the official organ on sick benefit received.

A new Section: The Supreme Treasurer shall also deposit the funds of the unpaid death benefits and he shall keep separate books for this purpose. He shall enter such death benefits into his books six months after these shall have remained unpaid. The union shall pay 3% interest for periods of not less than six months.

Supreme Judiciary Committee: A very important addition: The president of the judiciary committee may demand all proofs and documents from plaintiffs and witnesses, and in case that he does not receive them in the course of 15 days and no valid and by a lodge approved excuse having been given, he may submit the

(Continued on page 7)

EXCERPTS FROM THE MINUTES

(Continued from page 6)

death and \$1.00 sick benefit. All nationalities of the Caucasian or white race shall be admitted to membership in the union.

An addition: The lodge president and secretary may admit to membership a candidate in his home if he is unable to attend the lodge meeting and if the lodge shall have so decided.

An amendment: Persons with only one eye shall not be admitted into the union.

Important Section: Admission into the union is free to all candidates.

An amendment: Ninety days after a candidate has been admitted into the union, sick benefits for natural sickness shall be paid.

An amendment: Should a member die from tuberculosis before six months shall have expired since his admission into the union, no death benefit shall be paid, but only funeral expenses not exceeding \$150.

An amendment: Assessment for the \$2 sick benefit shall be increased 20 cents. Assessment for the disability fund shall be increased 3 cents.

A new fund was established, called Recreation fund, into which every member shall pay 2 cents per month.

A change: A member who shall have reached the age of 65 years and is in need may appeal to the union to pay his assessments.

A change: Sick members shall be visited also when in a hospital, provided the hospital is not too far away.

A new Section: The union has established a Recreation fund from which it shall support all sport groups organized by lodge members. The supreme committee shall draw up a program. The executive committee shall be empowered to finance the establishment and activities of such sport clubs by paying one-half of expenses incurred, the amount not to exceed the sum of \$100.

An amendment: No sick benefit shall be paid for the first three days of sickness.

An amendment: No member shall be entitled to sick benefit for a long-lasting sickness more than for six months in the course of two years for the same sickness.

Addition: Physician's and secretary's date shall be valid in reports of sickness; excepting those members who were taken in haste to a hospital.

A new Section: In case that a member should lose an eye (eyes), arm (arms), leg (legs), or was in some other way disabled so that he would be entitled to damages for the said disabilities or losses, his heirs shall not be entitled to such damages if such member should die within sixty days from the date of such disability or operation.

A new Section: The sick benefit shall be paid in full for the first six months, one-half of the benefit for the next 12 months, and after that such member shall be transferred to the disability fund from which he shall be paid \$10 per month during the time of his sickness or disability.

A new Section: All members of limited rights shall be paid the sick benefit from the disability fund after 18 months provided they submit proofs that they have been continuously sick.

A new Section: For all dangerous operations which are not enumerated in these By-Laws but are, in the opinion of the Supreme Medical Examiner and of the supreme committee, similar to those mentioned in the By-Laws, a compensation shall be paid in the amount as decided upon by the above mentioned officers.

Convention resolution: The union shall buy wall calendars for the purpose of agitation.

A new Section: In the event that local lodges have not a sufficient number of members to elect a delegate, the Supreme Secretary shall decide which locals shall jointly elect a delegate.

An addition: Appointment of lodge trial boards.

A lodge trial board shall be composed of five members, selected by both sides; the plaintiff shall name two members, the defendant two, and those four together shall select the fifth member of the trial board. The trial board shall elect a president from among its members. The president of this board shall see that the proceedings are conducted impartially. Relatives of the plaintiff or the defendant shall not be selected on the board, neither shall those persons who have any business relations with the parties to the controversy. A lodge trial board shall be elected separately for each case. If no one of the members present want to assume the duties on the lodge trial board, then the president of the lodge shall appoint this board. After the trial board shall have been selected, it shall meet and call both parties for trial. Both parties may bring their witnesses, which shall remain outside of the hall until called in by the president to be heard. After the hearing, when in the opinion of the trial board both parties have made sufficient statements for rendering a decision, the plaintiff and the defendant shall leave the hall when so ordered by the president. The trial board shall render its decision immediately at the meeting of the lodge and the president shall then call both parties into the hall and announce the decision.

A new Section: Local lodges shall elect at their regular meetings a supervisor of the members of sick committee. This supervisor shall see to it that all sick members are regularly visited, and he shall personally inform himself of the condition of each sick member. The supervisor of the sick committee shall attend to it that the members of the sick committee fulfil their duties correctly and render their reports at the lodge meetings.

The above are all changes, amendments and new sections adopted by the convention.

FROM THE OFFICE OF THE FOURTH MEMBER OF THE JUDICIARY COMMITTEE

Cleveland, Ohio.

In our official organ, number 49, I read the translated reports of the supreme officers and I also read my own. To my surprise I found under my report, the translator's note which contained an untruth. I wish to comment on this untruth.

It read as follows: "According to the minutes of the convention, the complaints made by Brother Kačar against the Supreme President and Brothers Mertel and Slabodnik were found to be groundless," etc.

In the official organ number 34 of August 22nd, the original minutes in the second column of the first page read as follows:

"Predlagano, da se poročilo četrtega poročnika sprejme, vse ostale pritožbe in obtožbe se pa da odboru za pritožbe, katere naj reši omenjeni odbor. Nato izreče zbornica zaupnico glavnemu predsedniku, ker ni storil ničesar drugega kot navduševal članstvo za Jednoto ter za pridobivanje članstva. Nato sta podala izjave tudi glavna odbor-nika brat Mertel in brat Slabodnik, ter je tudi tema zbornica izrekla zaupnico za vestno izvrševanje njih uradov. Brat Kačarju se da tudi zaupnica za njegovo delovanje pri J. S. K. J."

According to the above lines,

my complaints were not groundless as stated by the translator. All three members, the President, Brother Mertel and Brother Slabodnik gave an excuse, and that is the reason why it was given a unanimous vote of confidence by the convention. I hope that the translator corrects this error. In the original minutes there is not a single word, that any complaints and accusations were groundless.

Furthermore I advise the translator to look at the original minutes and see if he is able to find the answer of Brother Supreme President in paragraphs eleven and twelve of my report and complaints and explain to the readers how it happened that the answers are missing in the original minutes.

Furthermore I don't want to be discredited by the translator just because he misunderstands the original minutes and thus writes untruths. I want this correction to be made soon and in a proper place, so the English readers of the official organ, can see the correction.

While injustice has been done to me, I am entitled to the justice being dealt with fairly.

With fraternal greetings
FRANK KAČAR,
Fourth member of the judiciary committee.

DOPISI

La Salle, Ill.

Upam, da mi sobrat urednik preskrbi nekoliko prostora v Novi Dobi. Saj sem takorekoč pijonir JSKJ, pa se ne oglašam v našem glasilu, dasiravno ga rad čitam, ker je v resnici podučljiv in koristen list.

Kar se tiče napredka nismo v La Salle prav med prvimi, pa tudi ne med zadnjimi. O Hooverjevi prosperiteti se dozdaž še ne moremo pohvalno izraziti, ker tu je še ni. Brez vabila pa se je v La Salle priklatlja španska "flu," in več rojakov spravila na bolniške postelje.

Bilo je tu tudi že par smrtnih slučajev, vendar ne med našimi rojaki. Upam, da se nas bela žena izogne tudi v bodoče.

Ker sem poleg JSKJ tudi član drugih organizacij, naj omenim, da priredi tukajšno samostojno društvo "Edinost" dne 26. decembra veselico z dvema šaloigrami, namreč "Carodejna brivnica" in "Junaki." Igri sta jako smešni in zabavni, torej naj rojaki ne pozabijo te prilike. Med igrami bodo nastopili naši pevci in nam zapeli nekaj lepih slovenskih pesmi. Po igri bo prosta zabava in ples. Torej cenjeni rojaki in rojakinje v La Salle, Oglesby, De Pue in okolici, samostojno društvo Edinost vas vabljeno vabi, da šefanji dan proslavite med nami v prostori Slovenskega Doma. Ob podobnih prilikah bomo skušali uslugo bratskim društvom povrniti.

Obe igri sta v rokah dobrih igralcev in odbor se trudi, da bo za posetnike tudi v drugih ozirih poskrbljeno, pa naj bodo lačni, žejni ali plesazelnji. Pridite torej v Slovenski Dom v La Salle na šefanji dan 26. decembra. Prošeni ste, da pride vsaj do polu osmih zvečer. Vesele božične praznike in na svidenje!

Frank Struna,
preds. dr. Edinost.

S pota.
Pred nekaj dnevi je porota v Virginiji, Minn., oprostita vsake krivde rojaka Antona Turka, ki je bil obdolžen, da je dne 17. novembra obstrelil pomožnega državnega lovkega paznika, Arvida Hassella. Omenjeni je dobil kroglo v nogo, v gozdu nekaj milj južno od Aurora. Kdo ga je obstrelil, ni znano. Rojak Turk, ki je bil več let policaj v Aurora, ima v San Franciscu brata Rev. Turka, v Calumetu pa več sorodnikov.

Matt Pogorelec.

Virginia, Minn.

Članom društva sv. Štefana, št. 164 JSKJ se tem potom naznanja, da je bil za leto 1929 izvoljen sledeči društveni odbor: Marko Strbenc, predsednik; Matt Verbič, podpredsednik; Frank Novak, tajnik; John Sneler, blagajnik; Marija Verbič, organizatorica; Martin Stukel in Anton Majstrovich, nadzornika; Marija Lokner in Marija Kreps, bolniški obiskovalki za North Side; Ivana Matkovich, bolniška obiskovalka za South Side. Društveni zdravnik je dr. Ewens, Ewens Hospital. Vsi bivaajoči v Virginia, Minn. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu od dveh popoldne, v navadnih prsorih. — Pozdrav in veselo Novo leto vsemu članstvu našega društva!

Frank Novak,
tajnik dr. št. 164 JSKJ.

Conemaugh, Pa.

— VABILO. — Društvo sv. Alojzija, št. 36 JSKJ bo priredilo na 24. decembra zabavni večer v svoji lastni dvorani. Ta zabava bo v prvi vrsti namenjena naši mladini, katero bo posetil Santa Claus in jo obdaroval z lepimi darili. Miklavž torej apelira na starše, da pošlje otroke ta večer v dvorano. Naj imajo svoje veselje, kot smo ga mi imeli, ko smo bili otroci njihovih let. Seveda so vabljeni tudi odrasli, kajti zabave bo dovolj za male in velike. Torej udeležite se kar v največjem številu! Začetek zabave točno ob osmi uri zvečer.

Joseph Turk,
tajnik dr. št. 36 JSKJ.

Ely, Minn.

Naše društvo št. 120 JSKJ želi prirediti malo zabavo vsem otrokom, kateri spadajo v mladinski oddelek tega društva. Torej so vsi otroci, ki spadajo k društvu št. 120 JSKJ, povabljeni, da pridejo v Community Center prostore 22. decembra ob sedmi uri zvečer. Z otroci, ki so premladi, da bi hodili okoli sami, naj pridejo starši.

— Sestrski pozdrav!
Rose Svetlich,
tajnica dr. št. 120 JSKJ.

Eveleth, Minn.

Članom in članicam društva sv. Ime Jezus, št. 25 JSKJ se tem potom naznanja, da se bo vršila glavna letna seja v nedeljo 23. decembra v dvorani cerkve sv. Družine. Začetek o polu dveh (1:30) popoldne. Vljudo so vabljeni vsi člani in članice našega društva, da se seje gotovo udeležijo. Kot se sliši tuintam govoriti, nameravajo nekateri člani društva izvoliti docela nov odbor, posebno pa novega tajnika, ker, kakor nekateri trdijo, so sedanji uradniki že predolgo v uradu. Zatorej je še enkrat vabljeno vse članstvo, da se te seje gotovo udeležijo, in si v uradi izvolijo člani, ki so zmožni voditi društvo, in ki bodo po volji večini članstva. Na letni seji se po navadi tudi razmotriva o bodočnosti društva in si članstvo začetka pot poslovanja za bodoče leto. Izkažimo se torej dobre člane vsaj enkrat v letu in udeležimo se vsi letne seje dne 23. decembra. Imel sem že večkrat priliko slišati izraze, da to ali ono ni 'prav pri društvu, na sejo pa taki člani ne pridejo, da bi tam povedali svoje misli in ideje. Pozivljvam vas torej še enkrat: vsi na to sejo! — Z bratskim pozdravom

Louis Govže,
tajnik dr. št. 25 JSKJ.

Enumclaw, Wash.

Veste kaj se tu pri nas na farmah pogovarjajo te dni? Kam pojde kdo na počitnice za praznike? Pred nekaj dnevi sem srečala na cesti znanega rojaka, ki me je kar po staro-krajsko vprašal: "Hej Mica, kam boš pa kaj šla za Božič?" Jaz sem mu pa tudi kar po domače povedala, da za Božič bom kar doma. Janez je bil pa radoveden in vpraševal nada-

lje, kako to, da mislim biti v praznike kar doma. "Well," sem dejala, "imamo lepo zaokrožene telesne ostanke rajnega prešiča, dovolj jabolčnika in drugih dobrot, da se bomo lahko z njimi zabavali; pa tudi ti si povabljen, da prideš k nam vasovat!"

"No, dobro, pa pridem," se je odrezal Janez. "Pa še nekaj bi te vprašal, Mica. Slišal sem nekaj o nekem plesu, ki se bo vršil tu na Krainu v kratkem. Ali ti je kaj znano, kdaj bo ta reč?"

"Seveda mi je znano, Janez ti Janezasti, kakšna punca bi pa bila, če bi ne vedela, kdaj napravijo naši farmerji plesno veselico! Ugibali so, in jaz sem jim pomagala, kdaj bi bil za to najprimernejši čas; eni so bili za starega leta večer, drugi pa so z glavami zmajevali. Končno smo se zedinili, da priredimo plesno veselico v soboto 29. decembra zvečer. To pa zato, da bodo posetniki veselice lahko v nedeljo, ponedeljek in torek zdravili mijavkaste mačke, takoj po Novem letu pa zopet pričeli z običajnimi posli."

Janez je seveda takoj obljubil, da pride, in pri tej priliki vabim tudi vse druge rojake v tej okolici, da posetijo našo veselico. Povedati moram, da bomo imeli godbo, kakoršne se ne sliši vsak dan. Mi mlajši bomo plesali, starejši bodo imeli pa dovolj zabave v kuhinji. Vstopnina je samo 75c za moške in 25c za ženske. Ne pozabite tukajšni in okoliški Slovenci in Slovenke, da bo ta zadnja naša veselica v tem letu, in posetite nas polnoštevilno. Povabim tudi sobrata urednika, ki se večkrat z lepimi besedami spominja zelene države Washington.

Pa vsem skupaj vesele božične praznike in srečno Novo leto!
Mary Petchnick,
R. 1, Box 115, Enumclaw, Wash.

S pota.
Ko to pišem, se nahajam v Duluthu, Minn., kamor sem, kakor že enkrat prej omenjeno, dobil od dr. Zaplotnika knjigo, tikajočo se v glavnem misijonarja Čebulja, ki je bil med prvimi Slovenci, ki so se udejstvovali med Indijanci. Dr. Zaplotnik je z veliko požrtvovalnostjo, trdom in stroški zbiral tozadevne podatke po raznih knjižnicah v mestih Cincinnati, O., Washington D. C., Detroit, Mich. in Philadelphia, Pa. Dalje jih je zbiral v Franciji, v Arabiji in v Velesovem na Gorenjskem, kamor je rojak Čebulj večkrat pisal po letu 1859. Tisto leto je namreč prišel Čebulj k Baragu v Michigan, ter je kmalu začel delovati med Indijanci po Michiganu in do Dulutha, Minn. V Duluthu je leta 1871 zgradil cerkev visoko v hribu, in ker je bila belo pobarvana, je večkrat služila kot kažipot brodarjem na Superior jezeru. Leta 1892 je cerkevica pogorela.

Dr. Zaplotnikova zbirka Čebuljevih pisem pove mnogo o težavah potovanja iz starega kraja, potem naprej od New Yorka do Detroita in Eagle Harbor, Mich., kjer se je pričelo njegovo delovanje. Zanimivo je, kar je pisal sam Baraga o Čebulju, namreč, da mu je dal dve leti odloga, da se priuči jezika Čipeva Indijancev, francosčine in drugih jezikov. Čebulj pa mu je že po šestih mesecih pisal v jeziku Čipeva Indijancev.

Indijanci imajo Čebulja v spominu kot izbornega pešca, ker je s krpili na nogah prepotoval po visokem snegu do 70 milj ali več. Potniki so ga večkrat sledili po krvavih sledovih. Tudi sam piše, da mu je včasih vsled dolge hoje pritekla kri, skozi tri pare nogavic in indijanske opanke. Leta 1860 je prvič prišel v Superior in Duluth iz Bayfielda, to je kakih 200 milj daleč. V mestu Superior, ki šteje danes nad

39.000 prebivalcev, je stalo takrat le par barak in neka lese-na utrdba. Isto leto je tam ustanovil indijanski pevski zbor. Sam jim je skladal pesmi v njihovem jeziku, toda po slovenskih napevih, kot na primer po popevki: "Stoji, stoji tam lipica..." Indijanci so bili dobri pevci.

Leta 1863 je bil Čebulj v Minnesoti veselo presenečen, ker je našel tam kar štiri Slovence, namreč Bilčevega Janeza iz Dola na Dolenjskem, Rupčevega Jožeta iz Poljan, Mavrinovega Petra z Zamostca in Zimončevega Jaka s Semiča. Imel je velike težave z izgovorjavo indijanskih besed, kajti beseda papež vsebuje na primer 36 črk, beseda obzidje 31 itd. Čebulj piše tudi o napornem potovanju po jezeru proti Duluthu, kjer sta on in njegov spremljevalec Indijanec zaradi viharja morala prebiti na obrežju dva dni v najhujši zimi, in to brez hrane in brez orožja. Preživljala sta se z nekimi koreninami, katere je Indijanec poznal. Bilo je sicer precej divjačina, toda nista je imela s čim streljati, in trnke za ribolov tudi nista imela. Indijanec je našel v brlogu ob jezeru celo medveda, toda se ga z golo roko ni upal lotiti. Čebulj je zavidal Indijancu, ki so ob zakurjenem ognju lahko mirno spali; njega pa je po eni strani zeblo, po drugi pa peklo.

O Duluthu piše Čebulj, da je bil tam leta 1860 še gozd s par indijanskimi kočami; šest let pozneje je bivalo tam že precej družin, in leta 1870 je stelo mesto že 3131 prebivalcev. Takrat je bila speljana prva železnica iz St. Paula do Dulutha. Skof Trobec piše, da ga je takrat obiskal Čebulj, ki je nad sedemdesetkrat prenočeval na prostem v najhujši zimi, in da je ves navdušen pripovedoval o svojih doživljajih med Indijanci. Kasneje piše Čebulj sam o veliki izprehodu Dulutha od leta 1860 do 1871. Kjer je leta 1860 delil bolnemu Indijancu pomoč v borni iz ljubja napravljeni bajti, je leta 1871 stala gostilna, vredna sto tisoč goldinarjev. Tako je pisal v stari kraj. Dalje je pisal, kako ga veseli, da njegov indijanski pevski zbor tako dobro napreduje.

Pozneje zopet piše, kako je z nekaterimi indijanskimi glavarji potoval glede nekih zadev v Philadelphijo, kako ga je nekdo ovadil, da dela proti vladi, kako je bil nato v Chicagu zaprt, kako je dokazal po kakšnih potih potuje in je bil zopet prost, in kako slovesno so bili on in indijanski glavarji sprejeti v Philadelphiji. Eden izmed indijanskih glavarjev je znal nekoliko angleški, pa je odzdravljaj tistim, ki so mu v roke segli: "I'm damn glad to see you." Čebulj je možu raztol-mačil, da ni lepo reči, da ga "proklete veseli" videi tega ali onega, nakar je Indijanec dejal, da je pač tako slišal druge. V bodoče pa ni več rabil takih izrazov.

Leta 1876 se je mudil Čebulj v Evropi, v Arabiji in Indiji, kamor se je podal na prigovarjanje zdravnikov, da se iznebi revmatizma, katerega si je nabral s prenočevanji v gozdih. Tudi oči so mu bile opešale. Leta 1882 se je znašel zopet v Chicagu. O tem piše takratni trgovski pomočnik Joseph Schwaiger, s katerim sta se bila sešla. Pozneje je bil v Calumetu, Mich.

Ko sem se leta 1898 mudil v Calumetu, je prišel tja Rev. Marko Pakiz od Čebuljevega pogreba v St. Ignace, Mich., ob jezeru Michigan. Pripovedoval je, da kakor hitro je bil Čebulj pokopan, so takoj nanosili na grob črne gozdne zemlje in ga takoj obsadili z najlepšimi cveticami.

Čebulj zdaj že desetletja počiva na našem lepem severu, katerega je tako ljubil. Dr.

(Dalej na 8. strani)

DOPISI

(Nadaljevanje iz 7. strani)

Zaplotnik pa zasluži hvalo in priznanje za trudapolno zbiranje podatkov o prvih Slovencih, ki so se udeleževali v naši novi domovini. Matija Pogorelec.

Pittsburgh, Pa.

Teško je pričeti z vsakim dopisom, ker človek ne ve, ali bi hvalil, ali bi grajal današnje razmere. Kajti za ene so jako povoljne, a za druge pa jako piskave. Pregovor pravi, da kdor ne dela, naj tudi ne je. Ali dandanes se je ta pregovor preobrnil, da tisti jedo, ki ne delajo, ali ubogemu trpinu se pa mečejo drobtinice, da si komaj svoje življenje ohrani.

Leto se približuje svojemu zaključku, s tem bo tudi zaključeno vse gorje letošnjega leta. Da bi pa bil ta zaključek saj malo bolj vesel, je pa sklenilo dr. sv. Štefana št. 26. J. S. K. J., da priredi svoj letni banket 29. decembra ob 8. uri zvečer, v Slov. Domu. Želi s tem banketom razveseliti svoje člane in članice in vse prijatelje tega društva, da bodo mogli biti veseli saj ob zaključku leta. Banket bo bogat v jedilih, petju in plesu, za jako malenkostno vstopnino 50c za osebo. Slišal sem, da bo na tem banketu glavni govornik pritepeni Newyorčan, ki ima jako namazan jeziček. Zato rej, prijatelji dr. Štefana, vpoštevajte omenjeni večer.

Drugi dan, to je 30. dec., se pa vrši v Slov. Domu, jako važna skupščina za vse pittsburske Slovence, da si postavijo temelj za boljši obstoj Slovanstva. Torej, udeležite se vsi tega važnega sestanka.

Koncu mojega dopisa voščim in želim vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto.

Ivan Varoga.

Lorain, O.

Marsikdo je že videl naš Slovenski Narodni Dom, kjer se vrše razne prireditve, tuje in domače.

Edina prireditev za mladino ali od njih se vrši o Božiču, ki je čas veselja iznenadenj in darov. To skrb si nalože članice "Gospodinskega kluba Slovenskega Narodnega Doma," da razvesele vsaj enkrat v letu otroke, ob navzočnosti odraslih bratov in sester, staršev ter njihovih sorodnikov in prijateljev. Želeti bi bilo večkrat kaj enakega, ali kaj koristnega za otroke, ker pri tem se nauče slovenske govorice, ljubiti svoj narod in spoznajo korist Doma, katerega so njih stariši postavili. Treba je pridobiti in obdržati mladino, ter jim dati prilike in vzgled za to; ako jih sami ne zainteresiramo v domačih prireditvah, sli bodo raje drugam, se odtujili in pozabili na svoj lastni slovenski narod.

Pridite torej starši, strici, tete, sosedje in prijatelji v dvorano Slovenskega Narodnega Doma v ponedeljek na sv. večer 24. decembra, sv. Miklavž se bo naselil pri nas isti večer, ter želi od vas in vaših malčkov, da ga obiščete ob 7:30 zvečer. Pridite in pogledite priprave, ki jih sprejema sv. Miklavž in njegov dom, njegovo delavnico, njegovo skrb za mladino in njegove pomagaje.

Težko se je odtrgati od svojega posla, a vseeno se žrtvuje vsako minuto za to "Božičnico," da zvrši program povoljno; zato je želiti, da pridete starši z malčki in odrasli ter si ogledate, kaj znajo prirediti otroci. Program bo izvršen, vstopnina nizka. Otroška igra "Čista vest," je nekaj veselega in poučljivega, nastopi 18 oseb, ples malih deklic bo nekaj novega, krasnega, vsega ne povem, najbolje, da ne zamudite, ker sicer vam bo gotovo žal.

Da se starši sami malo razveselijo se to leto ter veseli začno novo leto, naj pripeljejo odraslo mladino in njih prijatelje 29. decembra zvečer v veli-

ko dvorano Slovenskega Narodnega Doma, kjer bo pripravljena veselega razvedrila na veselici "Gospodinskega kluba." Ne prezrite te zadnje prilike v tem letu, ter vedite, da ta dobiček je tudi vaš, ker članice kluba delajo prostovoljno za skupno korist Slovenskega Narodnega Doma.

Vesele praznike in srečno Novo leto!

Chicago, Ill.

Opominjam člane društva Zvon, št. 70 J. S. K. Jednote, da poravnajo svoje asesmente do 26. decembra. Vsi tisti, ki dolgujejo na prejšnjih asesmentih in tisti, ki so bili suspendirani v oktobru in novembru, še lahko poravnajo svoj dolg pri tajniku do 26. decembra 1928. Pozneje jim ne bo mogoče več pristopiti pod enakimi pogoji.

Vsem članom in članicam društva Zvon, kakor tudi vsem članstvu J. S. K. Jednote, želim vesele božične praznike in srečno Novo leto!

John Zvezich,
tajnik društva št. 70 J.S.K.J.

POPRAVEK

V zahvali in naznanilu glede umrlega sobrata Johna Markovića je bilo v naglici izpuščena, oziroma nepravilno zapisano glede ostalega članstva v družini. Pokojni sobrat zapušta tri hčere tu v Ely, Rose, Mary in Mahtilda, tri brate, dva v Ely in enega v San Francisco. Za naše zadržane so darovali še sledeči:

Mr. in Mrs. Math Markovich, brat v San Franciscu, Mr. in Mrs. John Skube v Ely.

Za venec je darovala družina Joseph Markovich st. in Mr. in Mrs. Anton Perušek.

Za izkazane simpatije se tu omenjenim sorodnikom in prijateljem iskreno zahvalujemo! Žaluoja družina Markovich, Ely, Minn., 11. decembra 1928.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnih src naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanem, da je dne 26. oktobra 1928 preminil ljubljani soproj in oče

Frank Strah.

Pokojnik je bil rojen v vasi Podlakove št. 12, okraj Litija. V Ameriki je bival 35 let. V svojem rodnem kraju Podlakove zapušta brata Josipa Straha, tukaj pa soprogo Mary Strah, tri sinove: Franka, Antona in Josepha Strah, hčerko Mary Strah in sestro Marijo Mausar v Imperial, Pa. En sin, Karol Strah, je umrl pred desetimi meseci. Pokopana sta bila oba po katoliških obredih na lotu za celo družino pri hrvatski cerkvi na Rankin, Pa. Pokojni Frank Strah je bil dolgoletni član društva sv. Alojzija, št. 31 JSKJ v Braddocku, Pa. Njegovo premoženje se nahaja na: R. D. No. 5, Box 19, Forest Hill Borough, Wilkinsburg, Pa.

Najmu bo lahka ameriška gruda! Žaluoja ostali: Mary Strah, vdova, in družina. Wilkinsburg, Pa. 13. dec. 1928.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnih src naznanjamo sorodnikom, znanem in prijateljem žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja dragemu soprogu, oziroma očetu

Ludviku Kochevar.

Po komaj štiridnevni boleznici plućnici je za vedno zatisnil oči dne 5. decembra. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu dne 8. decembra. Pokojnik je bil rojen leta 1883 v vasi Zamostec pri Sodražici v Sloveniji; v Hibbing, Minn. je prišel, ko je bil 16 let star. Zapušta tu žaluoja vdovo, štiri otroke, mater, brata in sestro.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom zahvalimo vsem, ki so nam šli na roke v dnevih naše žalosti. Zahvalujemo se društvu sv. Jožefa št. 30 JSKJ za venec in čast, katero so sobratu izkazali svojemu dolgo-

letnemu sobratu. Prisrčna hvala dalje vsem, ki so darovali venec ali za naše zadržane.

Ti pa, nepozabni soproj in oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda!

Žaluoja ostali: Ivana Kochevar, soproga; Ludwig in Frank sina; Eva in Dorothy hčeri.

Chisholm, Minn., 12. dec. 1928.

GLASOVI IZ RODNE GRUDE

V Progarju je živela vdova Kata Pucarevič z dvema hčerama in sinom. Kata se je pozneje zopet poročila, otroci pa so ostali v domači hiši. Starejša hči in sin sta se kmalu poročila, dočim se je mlajša hči preselila k svojemu stricu, kjer pa se ni nihče brigal zanje. Nedolgo zatem se je seznanila z mladim ciganom, ga vzbujala in se z njim poročila. Ko je to zvedela njena mati, je razkačena prihitela v ciganovo bajto in s kuhinjskim nožem zaklala svoje hčer. Te dni je Kata sedela na zatožni klopi pred sodnim stolom v Mitroviči. Obsojena je bila zaradi umora na deset let težke ječe. Razsodbo je poslušala mirno. Njen zagovornik je proti rozsodbi priglasi priziv.

Prokletstvo birokratizma. — Muslimanski poslanec Kapetanović je naslovil na ministra narodnega zdravja vprašanje, v katerem navaja:

Dne 8. oktobra je prijavila žandarmerijska postaja v Zenici sreskemu poglavarju, da se je pojavila v 40 kilometrov oddaljenem selu Suhli neka nalezljiva bolezen.

Dne 9. oktobra je prosilo sresko poglavarstvo v Zenici pristojnega velikega župana v Travniku, za dovoljenje, da pošlje v navedeno selo sreskega zdravnika, da bo ugotovil bolezen.

Dne 10. oktobra je prispel od velikega župana odgovor, da sme sreski zdravnik oditi v navedeni kraj le, ako gre za težko nalezljivo bolezen, kakršna je na primer pegavi legar.

Dne 11. oktobra je sresko poglavarstvo ukazalo žandarmerijski postaji, naj ponovno odide v Suho in izvidi, kakšna je bolezen.

Dne 18. oktobra je javila žandarmerijska postaja, da je na bolnikih opažati pege, nakar je sresko poglavarstvo ponovno zaprosilo velikega župana, da sme poslati sreskega zdravnika. Zahtevano pooblastilo je končno prispelo 19. oktobra, nakar se je sreski zdravnik napotil v dotično selo in ugotovil, da boluje 31 otrok na škrlatinki in da jih je med tem že šest umrlo.

Poslanec Kapetanović se skandalizira nad tem primerom in ugotavlja, da se v stari Avstriji ni nikoli dogodila tako skandalozna opustitev od strani javne uprave. Kako se sme zahtevati od žandarja, naj ugotovi, kakšna je nalezljiva bolezen! Zato vprašuje poslanec Kapetanović ministra, kaj hoče ukreniti, da se ta nekulturen način birokratične procedure pri pobujanju nalezljivih boleznih v bodoče onemogoči.

Iz Novega Sada poročajo: Sedaj, ko so opravljena poljska dela in je končana tudi trgatve, se pričenejo razne "slave" in svatovščine. Danes se svatbe sicer redko vrše po stari navadi, ko so svatje ostali skupaj po deset dni, vendar se v bogatih kmečkih hišah še vedno pazi na renomé in se ne varčuje z denarjem. Te dni se je v bližnjem selu Odžaci vršila svatba bogatega posestnika Andreja Maja, na katero je bilo povabljenih tristo gostov. Kakor poroča neki kuriozni statistik, so lačni in žejni gostje na tej svatbi konzumirali štiri teleta, 25 puranov, 40 kokoši, 60 pišk, enega vola.

Na Grškem ne znajo cirilice. Generalna direkcija pošte v Atenah je opozorila jugoslovansko ministrstvo pošte in brzojava, naj se iz Jugoslavije ne pošiljajo na Grško pisma naslovljena s cirilico, ker tamkajšnje poštne osebe ne zna čitati cirilice. Generalna direkcija jugoslovanske svobodne cone v Solunu opozarja, naj se naslovi na pismih, namenjenih na Grško, pišejo z latinico, pisma pa naj se zadostno frankirajo.

Staro pismo.

V razstavi starin v Londonu je razstavljeno "pismo," o katerem sodijo znanstveniki, da spada med najstarejše dokumente na svetu. Pisano je na kosu žgane gline in so ga raziskovalci našli v razvalinah mesta Ur v Kaldeji. Vsebuje prodajno pogodbo nekega polja med Aninijem in Sintihomom, ter je bilo pisano za časa prve babilonske dinastije, torej pred približno 5000 leti.

BODOČNOST KEMIJE

Ko bo potreba zahtevala bodo kemisti izpreminjali solne svetlobe in dušik v zraku v hrano za ljudi. Tako vsaj sodi dr. H. E. Barnard v Indianapolisu.

Razpis delniške seje S. D. Doma

Direktorij Slovenskega Delavskega Doma v Collinwoodu, Cleveland, O. sklicuje glasom sklepa delniške seje z dne 11. januarja t. l. tem potom delniško sejo S. D. D. za dne 16. januarja 1929. točno ob 8 uri zvečer v prostorih glavne domače dvorane. Posamezno se ne bo vabilo zato naj se vsak delničar odzove temu vabilu.

Kdor želi biti zastopan po svojem zastopniku naj ga v to uradno pooblasti potom pooblastila, kakor to zahtevajo in predvidevajo inštatutna pravila. Prisotnost vsakega delničarja je zaželenja zato se prosí polnoštevilne udeležbe. Za: Direktorij Slov. Del. Dom: Joško Penko, tajnik. (Adv.)

Najboljše pevce-kanarčke, cina-mon vrste prodaja FRANK E. LUNKA 15413 Lucknow Ave. CLEVELAND, OHIO

Cena \$10, \$12, \$15 in \$20; samice: \$2.50, \$3 in \$5. Tudi kletke, žito in vse drugo za vzdrževanje ptic. Sprejemam naročila iz vseh delov Zdrženih držav. Naročilo priložite P. O. Money Order.

NAROČILO IZ HOLANDIJE

Kako daleč sloveje naši stenski koledarji se razvili iz tega, kako se oglašajo naročniki celo iz tujih evropskih držav.

Ravno smo prejeli naročilo iz daljnega Limburga na Holandskem; koledar je naročil rojak Franc Podborske. Kdor ga ima enkrat, ga hoče imeti zopet.

To je sedaj zadnji klic za naročila; kdor ga hoče, naj se takoj potruji kajti koledarjev ne bo prav nič ostalo za poznejša naročila. 4 koledarji veljajo s poštnino vred \$1.

A. GRDINA & SONS
6019 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

4¹/₂% obresti

plačuje na denarne vloge

Prudential Bank

(Zakrajšek & Češark)

455 W. 42. St., New York, NY.

To je sedaj državna (State) banka ter ima \$175,000 glavnice in rezerve. O njeni zadnjosti torej ne more biti

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR 1929

Petnajsti letnik AMERIŠKEGA DRUŽINSKEGA KOLEDARJA dela čast slovesu, ki si ga je pridobila ta publikacija. Vsebuje izbrano, poljudno gradivo, ki bo zadovoljilo vsakega čitatelja. Tiskan je na finem papirju in vezan v platno. Se noben letnik ni bil toliko in tako posrečeno ilustriran kakor je ta.

Naročite ga ne le zase, ampak razveselili boste tudi svoje in prijatelje v domovini, ako jim ga pošljete. Pri večjih naročilih znaten popust.

Stane \$1.00 izvod, za inozemstvo \$1.10.

Naslovite:

PROLETAREC

3639 W. 26th St.,

Chicago, Ill.

Joseph Mantel,
JAVNI NOTAR
v Ely, Minnesota,

OPRAVLJA TOČNO IN KOREKTNO VSE V NOTARSKO STROKO SPADAJOČE POSLE

POZOR ŽIGMARČANI!

Na prodaj je košenica (log) v Žigmaricah pri Sodražici. Za ceno in druge podatke se obrnite na lastnico: J. Pust, 15408 Holmes Ave., Cleveland, O.

IZŠEL JE

Slovensko Amerikanski

KOLEDAR

za leto

1929

Cena 50c

Naročila pošljite na

Slovenic Publishing
Co.

82 Cortlandt St.,
NEW YORK, N. Y.

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI
SLOVENSKI DNEVNIK
V AMERIKI

Je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donosa vsakdanje svetovne novosti, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in preroke romanov najboljših pisateljev.

Pošljite \$1.00

in pričeli ga bomo pošiljati.

Vaa pisma naslovite na:

GLAS NARODA

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Lepe
tiskovine

za vaša društva, za trgovce,
posameznike, za vsakovrste
prireditve dobite vselej

po nizkih cenah

v prvi slovenski unijski tiskaral v Zjed. državah, kjer
dobite ob vsakem času za-
nesejivo in

točno postrežbo

Se priporočam društvom, ro-
jakom, trgovcem za vse pri-
like. Prevzamemo največja
kot najmanjša dela.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem, in se jim zahvaljujemo za vso dosedanje naklonjenost.

Tvrška Ely Hardware Co.

"THE WINCHESTER STORE"

Champa in Merhar lastnika.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
ŽELI VSEM IN VSAKEMU

ELCO THEATER - ELY, MINNESOTA

Rojaki!

Pridružite se številnim našim vlagateljem.
IZRABITE PRILIKO, KI JO NUDIMO ZA
NOVO LETO

namreč:

Vse vloge, ki jih prejmemo do včevši
12. JANUARJA 1929
bomo obrestovali že od 1. januarja po —

4¹/₂%

(Dosedanja obrestna mera je bila 4%)
Nadaljnje vloge se obrestujejo od prvega vsakega
meseca naprej.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki.
Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, plane in radio vseh cen
in izdelkov dobite pri nas.

FRANK CERNE

6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

RUDOLF PERDAN
SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko
spadajoče posle.

933 E. 185th St.

Cleveland, Ohio.

ELCO THEATER -- ELY, MINNESOTA

V NEDELJO IN PONDELJEK 23. IN 24. DECEMBRA:

Bebe Daniels v sliki

"SPREMI ME DOMOV" (TAKE ME HOME)

DNE 25. IN 26. DECEMBRA:

Clara Bow v sliki

"FLOTA JE DOŠLA" (THE FLEET'S IN)

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street,

Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporoče in vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Slovensko-ameriška mladina Domu na St. Clair Ave. Učene v Clevelandu ima lepo priliko ure so od sedmih do devetih zvečer. Poučujeta slovnico, literaturo in zgodovino Mr. Ivan Zorman in Mr. Vatro Grill.